

Przedsiębiorczy Wrocław 2030

Strategia Rozwoju Przedsiębiorczości
Miasta Wrocławia

Opracowanie: Rada ds. Przedsiębiorczości
Wrocław, maj 2019

Wrocław miasto spotkań

Szanowni Państwo,

w swoim programie zobowiązałem się do przedstawienia miejskiego planu rozwoju przedsiębiorczości. Jego celem miało być wypracowanie kierunków wsparcia działalności gospodarczej we Wrocławiu oraz integracja wokół tego celu różnych środowisk biznesowych i mieszkańców. Prace nad planem – opartym na założeniach „Strategii Wrocław 2030”, która ma charakter nadrzędny i strategiczny – dobiegły końca.

W Państwa ręce przekazuję dokument Strategia Rozwoju Przedsiębiorczości Miasta Wrocławia „Przedsiębiorczy Wrocław 2030”. W nowej strategii odwołujemy się bezpośrednio do takich punktów „Strategii Wrocław 2030” jak, zrównoważony rozwój, wysoka jakość życia, ale przede wszystkim do gospodarki opartej na wiedzy. Jest to jeden z najbardziej efektywnych sposobów budowania zasobności Wrocławia. W praktyce nasze działania skupią się m.in. na: kompleksowym i stałym systemie dialogu z mieszkańcami, budowaniu kultury przedsiębiorczości już u najmłodszych wrocławian, wspieraniu pozyskiwania kompetencji wymaganych w zawodach przyszłości (np. elitarne szkolnictwo zawodowe), wrocławskim systemie praktyk i staży studenckich, budowaniu świadomości współpracy przedsiębiorców poprzez ideę zrzeszania się, promowaniu wrocławskich produktów, usług i lokalnych marek.

Wiele z założeń realizowanych jest już od jakiegoś czasu. Mam także świadomość, ile pracy jeszcze przed nami. Ale jedno wiem na pewno – dokument, który mają Państwo przed sobą ma być naszym drogowskazem na drodze do ważnego celu: pięknego i zasobnego Wrocławia.

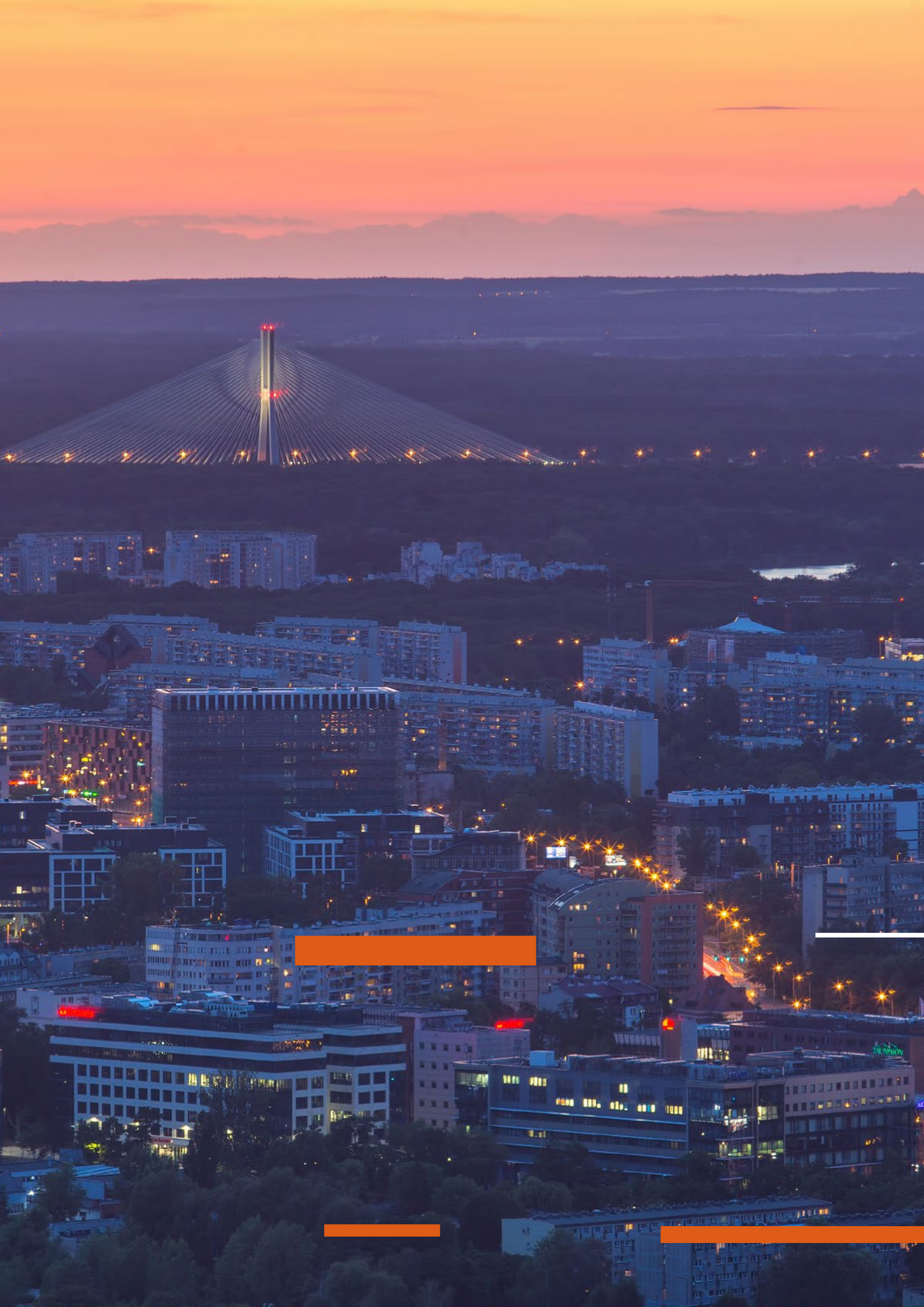
Jacek Sutryk
Prezydent Wrocławia

Szanowni Państwo,

zapewnienie Wrocławowi trwałych możliwości rozwoju, a przede wszystkim wykorzystanie szans gospodarczych, to kluczowe powody opracowania niniejszej Strategii. Wyzwania, jakie stoją przed nami do 2030 roku, dotyczą przede wszystkim zintegrowanego zarządzania polegającego na wpisywaniu miasta w sieci współpracy, poprzez tworzenie powiązań gospodarczych i kontaktów naukowych. Kluczowym aspektem osiągnięcia tego celu jest to aby Wrocław dysponował konkurencyjną ofertą gospodarczą, oferował coraz lepsze standardy obsługi mieszkańców oraz wysoki poziom naukowy i kulturalny. Naszym celem jest zadbanie o stworzenie jak najlepszych warunków dla rozwoju lokalnych przedsiębiorców, zarówno tych innowacyjnych, jak i tych działających w tradycyjnych gałęziach przemysłu, handlu i usług, bo dzięki nim nasze Miasto rozwija się, i staje się coraz bardziej kreatywne. Realizacja tych celów zależy od skutecznej polityki zarządczej miasta, poprzez współpracę z: uczelniami, lokalnymi firmami, instytucjami, izbami i funduszami gospodarczymi organizacjami sektora NGO, parkami technologicznymi i przemysłowymi oraz stowarzyszeniami przedsiębiorców i organizacji pracodawców.

Strategia Rozwoju Przedsiębiorczości Miasta Wrocławia „Przedsiębiorczy Wrocław 2030” podkreśla konieczność budowania kapitału gospodarczego na równi ze społecznym, potrzebę rozwijania innowacyjności we wszystkich dziedzinach obejmujących funkcjonowanie mieszkańców w tkance miejskiej. Ważne jest, aby Wrocław opierał swoją przyszłość na rozwoju jakościowym co oznacza, że w najbliższych latach należy skupić się na staraniach poprawiających jakość życia i zamożność wrocławian.

Marcin Urban
Skarbnik Miasta

Spis treści

Wprowadzenie	6
1. Diagnoza sytuacji w zakresie przedsiębiorczości Wrocławia	8
2. Analiza SWOT	22
3. Podstawowe obszary interwencji	24
4. Wizja - Przedsiębiorczy Wrocław 2030	28
5. Misja Miasta Wrocławia w zakresie wspierania przedsiębiorczości	30
6. Filary rozwoju przedsiębiorczości we Wrocławiu	32
7. System celów, działań i inicjatyw strategicznych	34
7.1 Kultura przedsiębiorczości i edukacji	35
7.2 System wsparcia przedsiębiorczości	38
7.3 Współpraca na rzecz przedsiębiorczości	41
7.4 Promocja przedsiębiorczości	43
8. Mapa kompetencji i monitoring realizacji	44
Podsumowanie i uwagi wdrożeniowe	48

Wprowadzenie

Niniejszy dokument powstał jako efekt prac Rady ds. Przedsiębiorczości działającej przy Prezydencie Wrocławia. „Przedsiębiorczy Wrocław 2030” należy traktować jako autorskie dzieło członków Rady reprezentujących różne instytucje otoczenia biznesu; w pracach nad nim bazowano przede wszystkim na wiedzy i doświadczeniu współautorów oraz ogólnodostępnych danych i statystykach. Zakłada się, że niniejszy dokument będzie podlegał stałemu monitoringowi strategicznemu i aktualizacji wraz ze zmianami uwarunkowań zewnętrznych oraz wyników dalszych prac analitycznych i konsultacji społecznych.

W skład Rady wchodzi reprezentanci licznych istotnych dla życia gospodarczego miasta instytucji otoczenia biznesu, w tym izb gospodarczych, stowarzyszeń przedsiębiorców, organizacji pracodawców, parków technologicznych i przemysłowych, inkubatorów przedsiębiorczości, funduszy gospodarczych, itd., oraz przedstawiciele administracji publicznej.

Członkami Rady ds. Przedsiębiorczości i jednocześnie współautorami Strategii są:

Marcin Urban – Skarbnik UMW; Przewodniczący Rady;

Zbigniew Dobek – Stowarzyszenie „Nasz Rynek”;

Małgorzata Dynowska – Wrocławski Park Technologiczny SA,

Dominika Haladin-Zawiślak – Wydział Nieruchomości Komunalnych UMW,

Marek Ignor – Dolnośląski Fundusz Rozwoju sp. z o.o.,

Ewa Kaucz - Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej SA,

Marcin Kieżyński – Wydział Zarządzania Należnościami UMW,

Marcin Kowalski – Dolnośląscy Pracodawcy - Regionalny Związek Pracodawców Konfederacji Lewiatan,

Piotr Kubiński – DOZAMEL sp. z o.o./Wrocławski Park Przemysłowy i Politechnika Wrocławska; Moderator prac nad strategią;

Łukasz Lergetporer – Dolnośląska Izba Gospodarcza,

Artur Mazurkiewicz – Dolnośląscy Pracodawcy - Regionalny Związek Pracodawców Konfederacji Lewiatan,

Ewa Mokrzycka – Wrocławska Izba Gospodarcza,

Łukasz Osieński – Izba Gospodarcza Europy Środkowej,

Marek Pasztetnik – Zachodnia Izba Gospodarcza,

Katarzyna Piątkowska – Biuro Rozwoju Gospodarczego UMW,

Stawomir Popłoński – Dolnośląski Fundusz Gospodarczy sp. z o.o.,

Marek Sadowski – Stowarzyszenie Kupców ARENA,

Tomasz Sajewski – Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości,

Zbigniew Sebastian – Dolnośląska Izba Gospodarcza,

Marek Śmiechowski – Stowarzyszenie Ulicy Świdnickiej,

Janina Woźna – Biuro Rozwoju Gospodarczego UMW,

Radosław Zagrodnik – Wydział Nadzoru Właścicielskiego UMWD.

Konsultacja: prof. **Andrzej Łoś** i dyr. **Łukasz Medeksza**.

Prace nad dokumentem były prowadzone w ramach posiedzeń Rady ds. Przedsiębiorczości oraz w trakcie dwóch wyjazdowych sesji z udziałem członków Rady.

Punktem odniesienia dla niniejszego opracowania jest przyjęta 15 lutego 2018 r. uchwałą Rady Miejskiej „Strategia Wrocław 2030”, która jest planem strategicznym o charakterze nadrzędnym. „Przedsiębiorczy Wrocław 2030” ma na celu systematyzację działań i przedsięwzięć, które już obecnie są prowadzone przez władze miasta i różnego rodzaju instytucje otoczenia biznesu, oraz ewentualne ich rozwinięcie i uzupełnienie. Jak wykazała diagnoza, stanowiąca integralną część niniejszej strategii, Wrocław ma bardzo duży potencjał ekonomiczno-społeczny i z wielu względów jest bardzo atrakcyjnym miejscem do lokalizacji działalności gospodarczej przez przedsiębiorców. Jednym z najistotniejszych atutów stolicy Dolnego Śląska są silne wrocławskie uczelnie oraz aktywna działalność instytucji wsparcia przedsiębiorczości, do których należy zaliczyć przede wszystkim parki technologiczne i przemysłowe, izby gospodarcze, stowarzyszenia i zrzeszenia przedsiębiorców, WCTT, ARAW i wiele innych. Podmioty te wypracowały już wiele dobrych praktyk w zakresie kreowania i wspierania przedsiębiorczości. Realne osiągnięcia na tym polu sprawiają, że w niniejszym dokumencie nie proponuje się całkowitej redefinicji rozwoju przedsiębiorczości we Wrocławiu, ale jedynie „poukładanie” i zharmonizowanie dotychczas prowadzonych działań oraz ich uzupełnienie o przedsięwzięcia wynikające z nowych wyzwań.

Głównym celem niniejszej strategii jest wskazanie kierunków rozwoju i sposobów wsparcia przedsiębiorczości we Wrocławiu, a w konsekwencji wzmocnienie potencjału ekonomicznego Wrocławia w założonym horyzoncie czasowym, tj. do roku 2030. Za konieczny warunek jego realizacji uznaje się opracowanie modelu współpracy pomiędzy jednostkami miasta, innymi instytucjami administracji publicznej, instytucjami otoczenia biznesu, uczelniami i przedsiębiorstwami oraz jego wdrożenie.

1. Diagnoza sytuacji w zakresie przedsiębiorczości Wrocławia

Punktem odniesienia w procesie planowania strategicznego jest diagnoza sytuacji wyjściowej (analiza ex ante). Założeniem niniejszego opracowania nie było prowadzenie szeroko zakrojonych prac studialnych i badawczych. W ramach Rady ds. Przedsiębiorczości zdecydowano się na skorzystanie z już istniejących źródeł wtórnych, takich jak dostępne dane Głównego Urzędu Statystycznego, opracowania instytucji naukowych, rankingi polskich metropolii itd.

W niniejszej części w sposób bardzo syntetyczny przedstawiono potencjał gospodarczy i akademicki Wrocławia, stan infrastruktury, działalność instytucji wsparcia przedsiębiorczości oraz potencjał wizerunkowy Wrocławia w świetle ogólnodostępnych danych GUS i innych istniejących badań.

1.1. Potencjał gospodarczy i przedsiębiorczy Wrocławia

W minionej dekadzie (lata 2007-2017) Polska odnotowała po Rumunii najwyższe tempo wzrostu PKB w Unii Europejskiej. Szczególnie intensywnie rozwijały się niektóre największe polskie miasta. Najwyższe tempo wzrostu gospodarczego per capita w cenach bieżących między rokiem 2006 a 2016 odnotowano we Wrocławiu (97,5%), Krakowie (80,5%) i Łodzi (78,4%).

Obecnie największym PKB na jednego mieszkańca dysponuje Warszawa. Według GUS wartość Produktu Krajowego Brutto per capita za 2016 rok wyniosła w przypadku stolicy 141 941 zł. Na drugim miejscu w tej kategorii statystycznej znalazł się Poznań – 96 138 zł, a na trzecim Kraków – 80 353 zł. Wrocław uplasował się na czwartym miejscu tuż za dawną stolicą Polski z PKB na jednego mieszkańca równym 79 837 zł (zob. rys. 1.)¹.

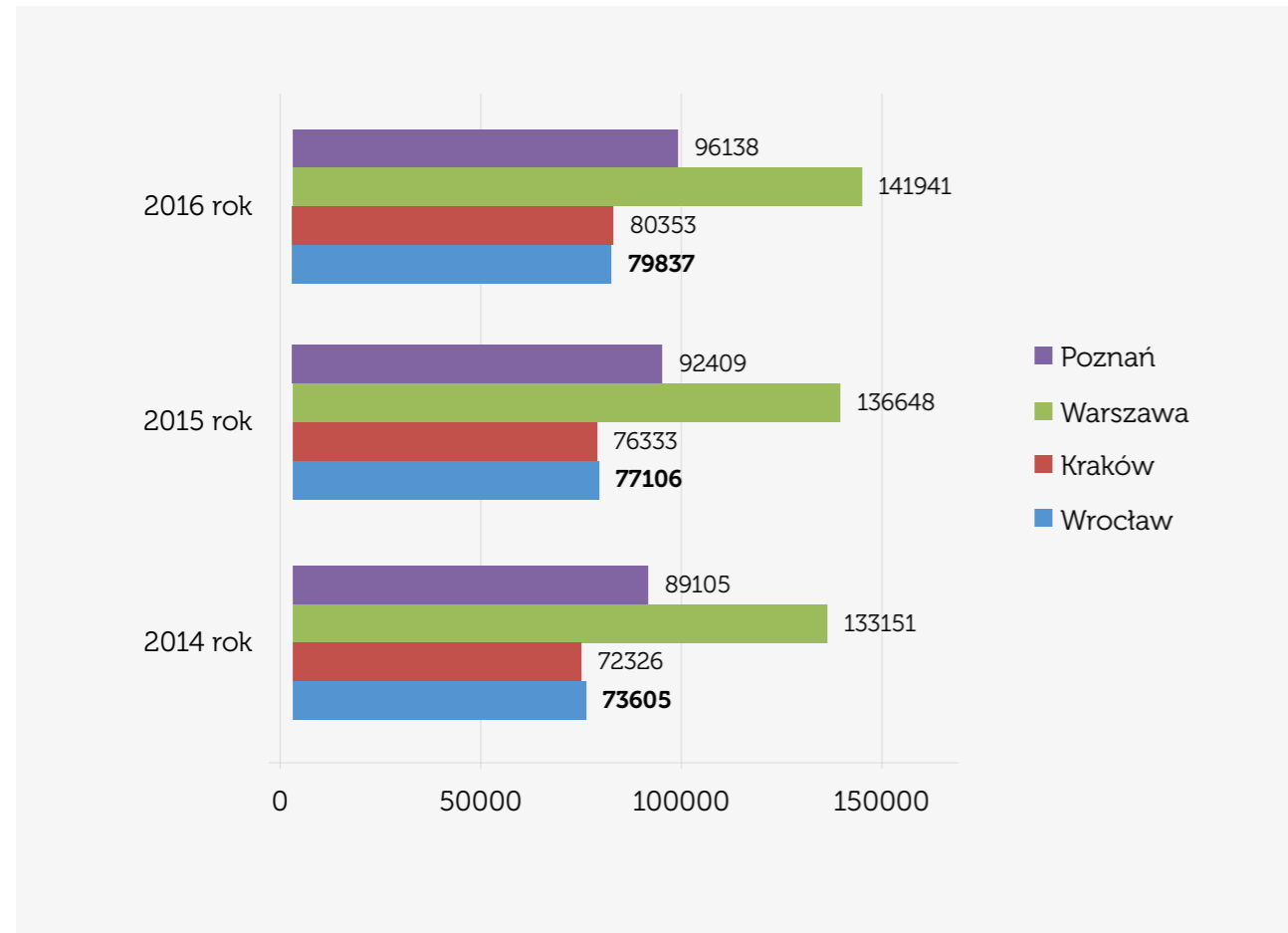
Wrocław zajmuje również wysokie, trzecie miejsce biorąc pod uwagę liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON przypadających na 10 tys. ludności. Na koniec 2017 roku w odniesieniu do stolicy Dolnego Śląska wskaźnik ten wynosił 1881 firm. W tym samym czasie w Warszawie funkcjonowało 2463 firm na 10 tys. mieszkańców, natomiast w Poznaniu 2088 (zob. rys. 2)².

⁽¹⁾ „Produkt Krajowy Brutto. Rachunki regionalne w latach 2014-2016”, GUS

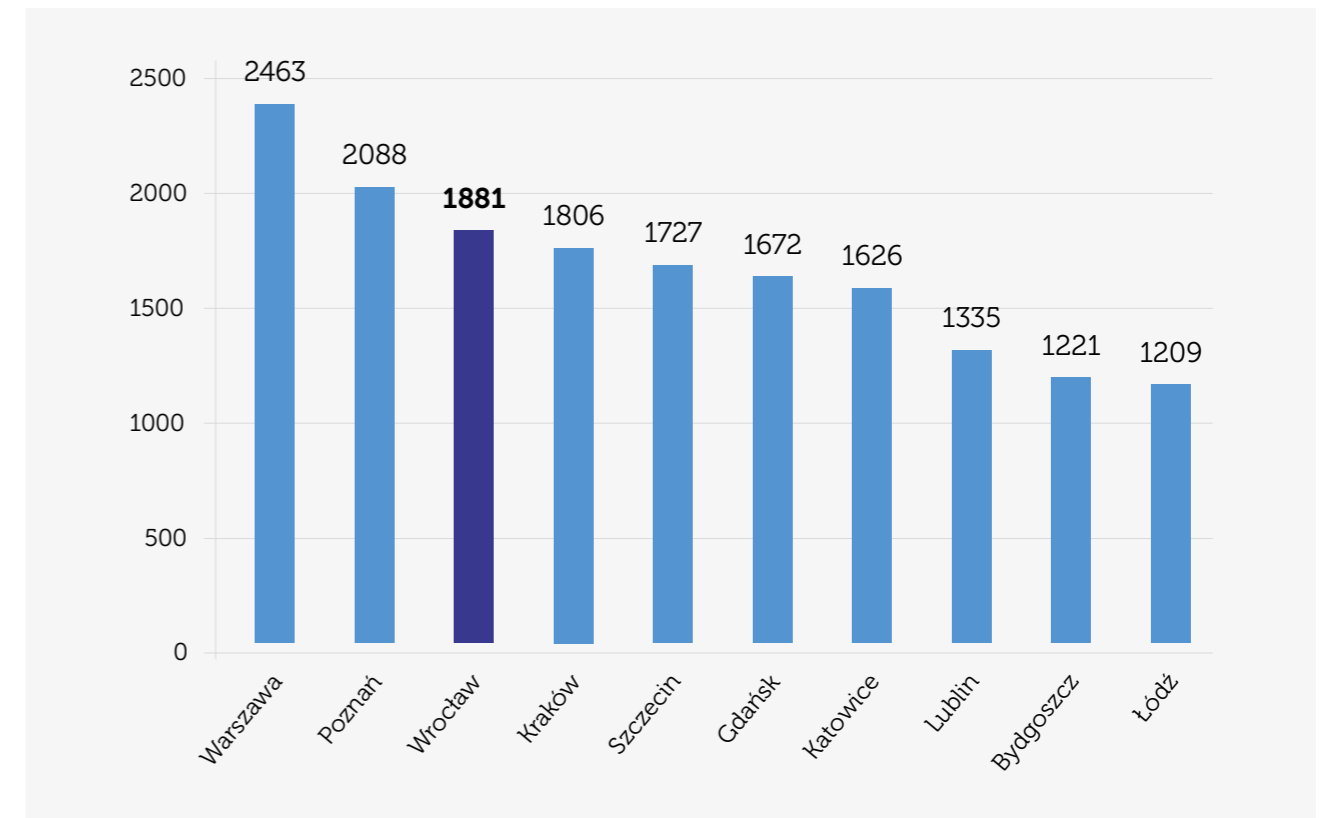
⁽²⁾ „Kraków na tle miast wojewódzkich w 2016 r.”; GUS

Rysunek 1. **Wartość Produktu Krajowego Brutto w czterech największych polskich metropoliach w latach 2014 – 2016 [w zł per capita]**

Źródło: „Produkt Krajowy Brutto. Rachunki regionalne w latach 2014-2016”, GUS

Rysunek 2. **Liczba podmiotów gospodarczych wg stanu na 31.12.2017 r.**

Źródło: „Rocznik Statystyczny Wrocławia 2018”; GUS

Wyżej przedstawione dane wskazują nie tylko na wysoki potencjał gospodarczy Wrocławia, ale również na dużą aktywność i przedsiębiorczość wrocławian. Świadczy również o tym wzrost liczby przedsiębiorstw w ostatnich 10 latach. Według stanu na 31.12. 2005 roku we Wrocławiu zarejestrowanych w systemie REGON było 93,047 podmiotów gospodarki narodowej. Natomiast na koniec 2018 roku firm było już 122 684. Oznacza to wzrost o 31,9%³. Potwierdzeniem dużego potencjału finansowego Wrocławia jest trzecie miejsce miasta w rankingu uwzględniającym dochody budżetu miasta liczonego per capita w roku 2017 za Warszawą i Poznaniem. W tabeli 1. podano również dochody w największych polskich miastach w ujęciu nominalnym w latach 2014, 2015 i 2017.

Tabela 1. Dochody ogółem w latach 2014, 2015 i 2017 w największych polskich miastach

Miasto	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2017	
	Dochody w miastach [w tys. PLN]	Dochody w miastach [w tys. PLN]	Dochody w miastach [w tys. PLN]	Dochody per capita [w PLN]
1. Warszawa	13 780 912	14 313 679	15 476 720	8 803
2. Poznań	2 831 933	3 321 659	3 510 026	6 505
3. Wrocław	3 537 545	3 613 996	4 134 983	6 477
4. Kraków	4 101 033	4 135 986	4 960 481	6 470
5. Gdańsk	2 733 224	2 716 707	2 922 799	6 295
6. Katowice	1 615 551	1 659 394	1 822 404	6 232
7. Łódź	3 396 634	3 841 403	3 896 588	5 616

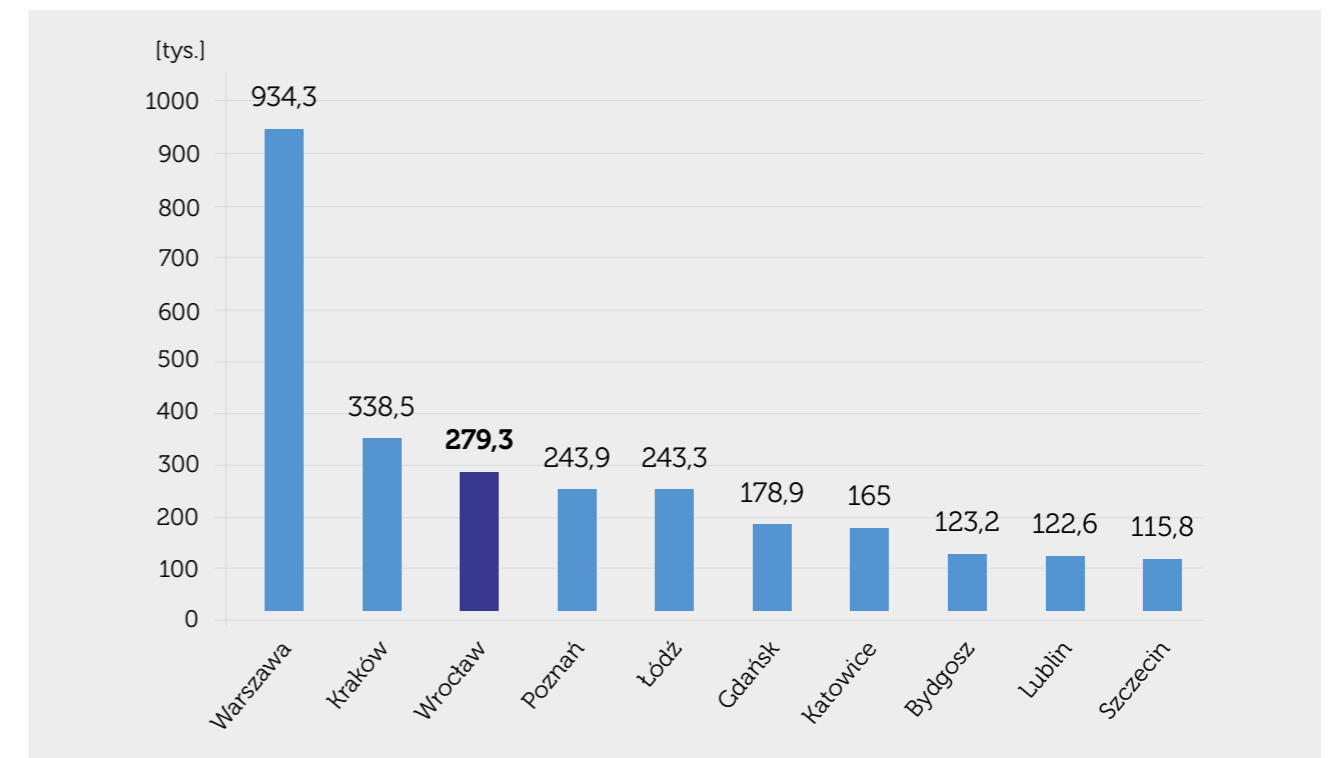
Źródło: „Wykonanie budżetów miast Unii Metropolii Polskich za rok 2015”; w Seminarium Skarbników miast UMP, Warszawa, 12.05.2016 r.; „Budżety Miast Unii Metropolii Polskich 2019”; „Rocznik Statystyczny Wrocławia 2018”; GUS

1.2. Potencjał ludzki i akademicki

Wrocław należy do największych polskich miast pod względem zaludnienia. Według danych GUS na 31 XII 2017 r. stolica Dolnego Śląska z liczbą mieszkańców 638,6 tys. zajmuje czwarte miejsce w kraju (po Warszawie – 1 764,6 tys., Krakowie – 767,3 tys., Łodzi 690,4 tys.)⁴.

W zestawieniu 10 polskich metropolii liczących ponad 300 tys. mieszkańców dotyczącym stosunku osób w wieku nieprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym Wrocław jest na trzecim miejscu – stosowna proporcja wynosi 66,7 : 100. Bardziej korzystną strukturę mają tylko Kraków (65,8) i Katowice (66,3). Za Wrocławiem uplasowały się: Lublin (66,8) i Szczecin (67,2). Ostatnie miejsca w tym zestawieniu zajmują Warszawa (71,3) i Łódź (72,6)⁵. Struktura demograficzna ludności jest jednym z najważniejszych wskaźników potencjału ekonomicznego.

Rysunek 3. Liczba pracujących w wartościach nominalnych według stanu na dzień 31.12.2017 r.

Źródło: „Rocznik Statystyczny Wrocławia 2018”; GUS

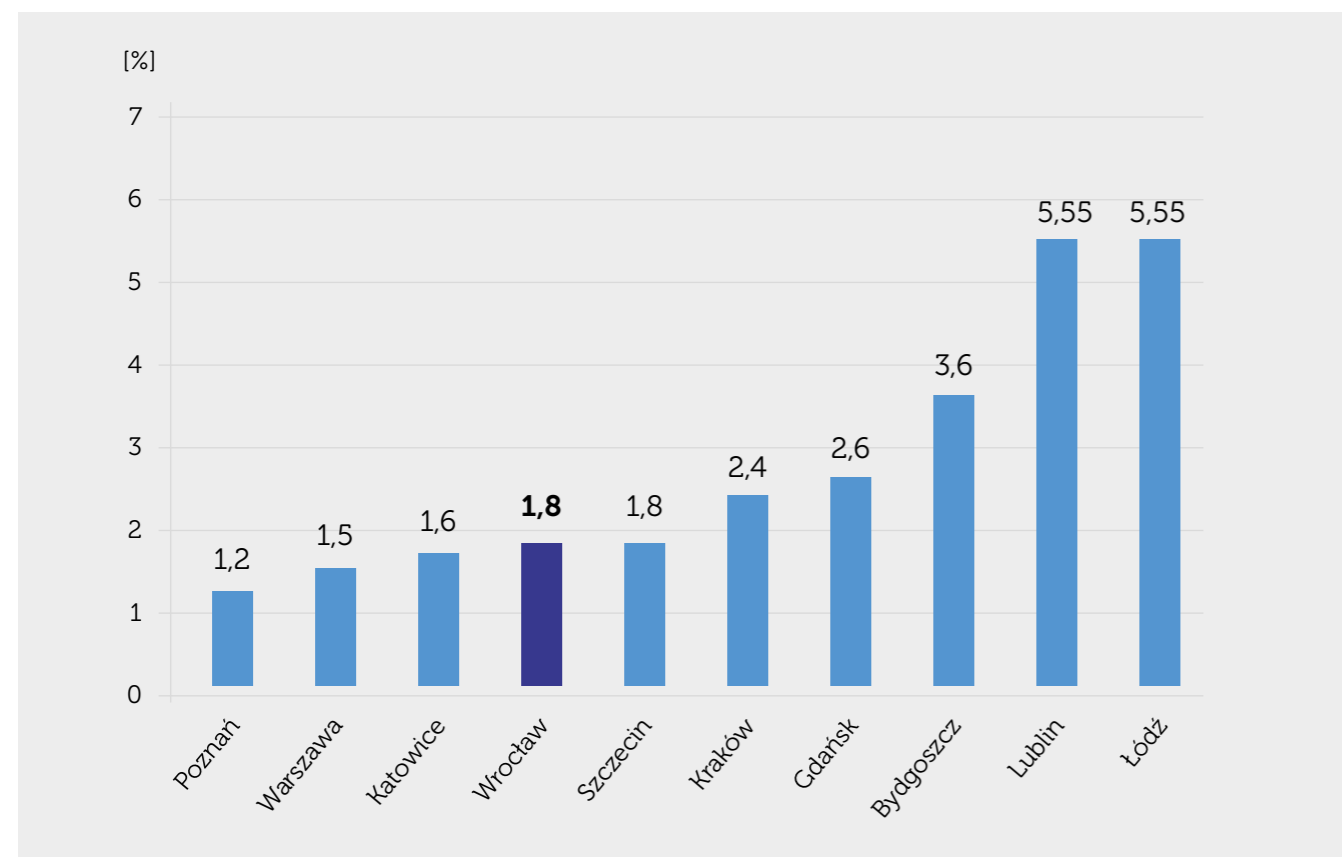
Wrocław znajduje się również wśród trzech miast o największej liczbie pracujących – 279,3 tys. osób według stanu na 31.12.2017 r. (zob. rys. 3). Świadczy to o wysokim potencjale gospodarczym stolicy Dolnego Śląska. Biorąc natomiast pod uwagę liczbę pracujących na tysiąc mieszkańców nasze miasto – poza Warszawą i Krakowem – wyprzedzają również Katowice i Poznań.

Wrocław charakteryzuje się jedną z najniższych stóp bezrobocia rejestrowanego wśród porównywanych 10 największych polskich miast. Według najnowszych danych Wojewódzkich Urzędów Pracy na 31.12.2018 roku stopa ta wynosiła 1,8%. Minimalnie lepszym wynikiem mogły się pochwalić jedynie Poznań – 1,2%, Warszawa – 1,5% oraz Katowice – 1,6% (zob. rys. 4).

⁴ „Rocznik demograficzny 2018”; GUS

⁵ „Rocznik Statystyczny Wrocławia 2018”; GUS

Rysunek 4. **Stopa bezrobocia rejestrowanego we Wrocławiu na innych miast według stanu na 31.12.2017**

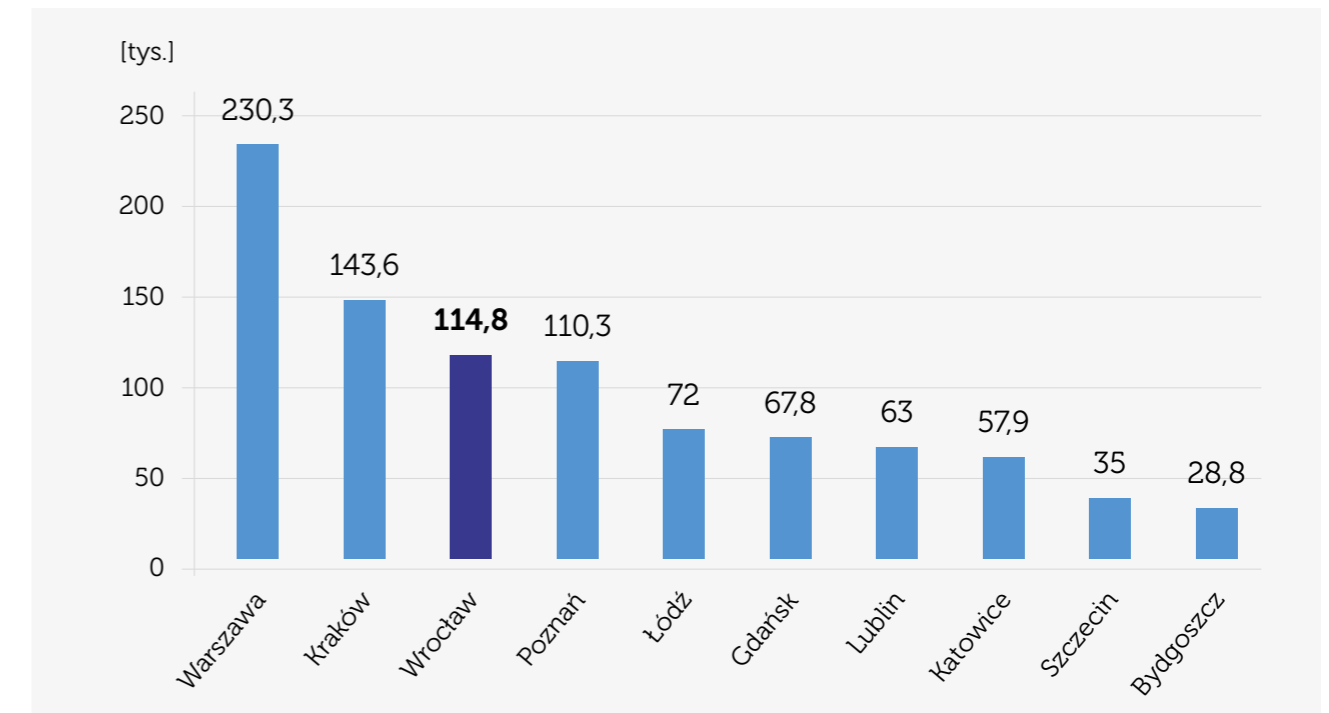

Źródło: „Rocznik Statystyczny Wrocławia 2018”; GUS

Wrocław jest jednym z największych ośrodków akademickich w Polsce. Pod względem bezwzględnej liczby studentów Wrocław zajmuje trzecią pozycję. Według Głównego Urzędu Statystycznego na 31.12.2017 r. w naszym mieście studiowało prawie 115 tys. młodych ludzi. Najwięcej młodzieży podejmowało w tym okresie studia w Warszawie, bo aż ponad 230 tys. osób. Na drugim miejscu jest Kraków z liczbą przekraczającą 143 tys. studentów⁶ (zob. rys.5).

Interesujące wyniki daje przeliczenie liczby studentów przez liczbę mieszkańców. W tym zestawieniu pierwsze miejsce zajmuje Poznań, w którym to mieście przypada 2046 studentów na 10 tys. mieszkańców. Następne miejsca zajmują Katowice (1956), Kraków (1872) i Lublin (1853). Wrocław z 1797 studentami na 10 tys. mieszkańców zajmuje w tym zastawieniu piąte miejsce.

Rysunek 5. **Liczba studentów w wartościach nominalnych wg stanu na 31.12.2017 r.**

Źródło: „Rocznik Statystyczny Wrocławia 2018”; GUS

We Wrocławiu największymi szkołami wyższymi są uczelnie publiczne. Do nich należą (wg stanu na dzień 31 XII 2017 r. – dane GUS):

- Politechnika Wrocławska – 28 924 studentów,
- Uniwersytet Wrocławski – 25 549 studentów,
- Uniwersytet Ekonomiczny – 11 653 studentów,
- Uniwersytet Przyrodniczy – 9 120 studentów,
- Uniwersytet Medyczny – 6 201 studentów,
- Akademia Wychowania Fizycznego – 3 767 studentów.

Uczelnie wrocławskie są wysoko oceniane w różnego rodzaju konkursach i rankingach, w szczególności krajowych. W ostatnim Rankingu Uczelni Akademickich Perspektywy 2018 Politechnika Wrocławska zajęła 6 miejsce (trzecie wśród uczelni technicznych, za Politechniką Warszawską i Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie), a Uniwersytet Wrocławski 8 miejsce w kraju.

Znacznie gorzej wrocławskie szkoły wyższe wypadają w rankingach globalnych. W corocznym zestawieniu tysiąca uczelni z całego świata publikowanym przez Center for World University Rankings (CWUR) w 2016 r. sklasyfikowano jedynie dwie wrocławskie uczelnie. Uniwersytet Wrocławski uplasował się na 890. miejscu, a Politechnika Wrocławska na 963. miejscu⁸.

Szkoły wyższe we Wrocławiu mają nie tylko wysoką markę, ale również są aktywne innowacyjnie. Potwierdza to również raport Najwyższej Izby Kontroli opublikowany w 2013 roku pn.

⁶ „Wrocław na tle miast liczących 300 tys. mieszkańców”: w Rocznik Statystyczny Wrocławia 2014; GUS

⁷ „Rocznik Statystyczny Wrocławia 2018”; GUS

⁸ „Wdrażanie innowacji przez szkoły wyższe i parki technologiczne”, Informacja o wynikach kontroli NIK, czerwiec 2013

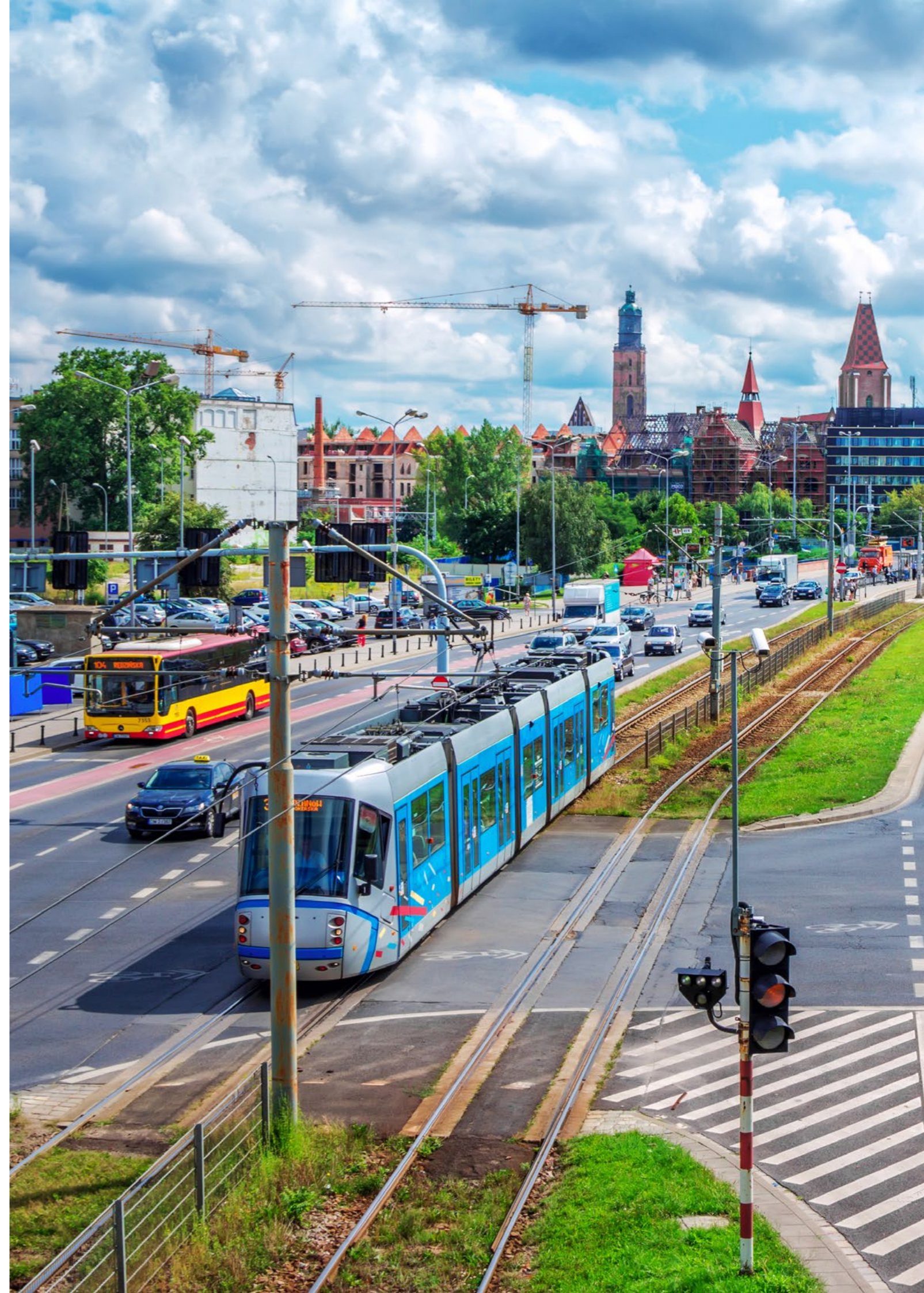
„Wdrażanie innowacji przez szkoły wyższe i parki technologiczne”. W latach 2010–2012 (do zakończenia kontroli) skontrolowane uczelnie zgłosiły do ochrony ogółem 1596 wynalazków, wzorów użytkowych i przemysłowych oraz znaków towarowych i uzyskały łącznie 906 patentów i praw ochronnych. Najwięcej zgłoszeń oraz uzyskanych patentów i praw ochronnych miała Politechnika Wrocławska (odpowiednio 406 i 347, co stanowiło aż 25,4% zgłoszeń i 38,3 % patentów i praw ochronnych uzyskanych przez wszystkie jednostki objęte kontrolą)⁹.

Silny potencjał akademicki przekłada się na przedsiębiorczość Wrocławia. Miasto jest czołowym ośrodkiem start-upowym w Polsce i w tej części Europy. Według raportu „Polskie Start-upy 2018” przygotowanego przez Fundację Start-up Poland pod względem aktywności młodych firm technologicznych Wrocław zajmuje drugie miejsce w naszym kraju¹⁰.

1.3. Potencjał infrastrukturalny

Potencjał infrastrukturalny można rozpatrywać w ujęciu „twardym” i „miękkim”. Kluczowym dla rozwoju gospodarczego elementem infrastruktury „twardej” jest infrastruktura komunikacyjna zewnętrzna i wewnętrzna. Ta pierwsza jest relatywnie dobrze rozwinięta. Wrocław posiada lub wkrótce będzie posiadać wysokiej jakości połączenia drogowe z największymi polskimi miastami. Za nie w pełni zadowalający należy uznać stan połączeń drogowych z Europą Zachodnią – nie spełniający parametrów autostrady odcinek A 4 między stolicą Dolnego Śląska a Krzywą przy systematycznym wzroście natężenia ruchu na tym odcinku staje się barierą w dostępności komunikacyjnej Wrocławia. Zdecydowanie niekorzystna jest jakość połączeń drogowych z południową częścią Województwa Dolnośląskiego oraz dalej z Republiką Czeską. Dość korzystnie przedstawia się sieć połączeń kolejowych. Aktualnie jednak tylko linia E 30 na odcinku od granicy z Niemcami do Opoli posiada parametry transeuropejskiego szlaku kolejowego. W ciągu kilku lat powinny być zmodernizowane linie E 30 na odcinku Opolo – Kraków, E 59 (Wrocław – Poznań) oraz CE 59 (Międzyzlesie – Wrocław – Zielona Góra – Szczecin). Znacznie dłużej trzeba będzie czekać na wybudowanie nowej trasy kolejowej (wielkich prędkości) do Warszawy przez Łódź. Dopiero po zrealizowaniu stosownych inwestycji dostępność kolejowa Wrocławia osiągnie pożądany standard. Zdecydowanie pozytywnie należy ocenić systematycznie rozbudowywaną sieć połączeń lotniczych Wrocławia z najważniejszymi portami lotniczymi w Europie.

Mimo trwających od lat przymiarek do modernizacji Odrzańskiej Drogi Wodnej transport wodny odgrywa cały czas marginalną rolę w kontaktach gospodarczych ze światem zewnętrznym. Infrastruktura drogowa wewnątrz miasta, mimo poczynionych w ostatnich dwóch dekadach licznych i kosztownych inwestycji, nie nadąża za rosnącym ruchem. Zatorów komunikacyjnych staje się coraz poważniejszym problemem. Krokiem we właściwym kierunku były podjęte przez władze Wrocławia w ostatnich latach decyzje o rozbudowie i modernizacji infrastruktury transportu szynowego (tramwajowego i kolejowego) oraz rowerowego. Mimo to Wrocław zajmuje czołowe miejsca w corocznym rankingu najbardziej zakorkowanych miast w Polsce. W raporcie INRIX sporządzonym w 2017 roku Wrocław znalazł się na 5. miejscu w kraju, a 141. w Europie (średni czas spędzony w korkach – 27 godz.) za Krakowem (36 godz.), Warszawą (35 godz.), Poznaniem (30 godz.) i Szczecinem (28 godz.).

⁹ „Wdrażanie innowacji przez szkoły wyższe i parki technologiczne”, Informacja o wynikach kontroli NIK, czerwiec 2013

¹⁰ <https://www.wroclaw.pl/startupy/wroclaw-drugi-w-polsce-wg-raportu-polskie-startupy-2018>

W zróżnicowanym stopniu rozwinięta jest infrastruktura sieciowa (wodno-kanalizacyjna, energetyczna, ciepłownicza itd.). Z sieci wodociągowej, która we Wrocławiu ma długość 2035 km, korzysta 96,7% ludności miasta, dokładnie tyle co w Warszawie. Dla porównania w Krakowie odsetek ten jest wyższy i wynosi 99,7%. W Gdańsku natomiast 100% mieszkańców ma dostęp do sieci wodociągowej. Sieć kanalizacyjna ma długość 1418 km i korzysta z niej 93,1% wrocławian. Wśród 10 największych miast lepszą dostępność do tego rodzaju infrastruktury ma Gdańsk (96,4%), Poznań (94,8%) i Warszawa (94,5%)¹¹. Długość sieci ciepłowniczej we Wrocławiu¹² wynosi prawie 520 kilometrów. Obecnie ciepło z sieci pokrywa 62% zapotrzebowania we Wrocławiu. Na podobnym poziomie kształtuje się dostępność ciepła sieciowego w Krakowie – 65%¹³. Dla porównania w Warszawie aż 80% zapotrzebowania miasta na ciepło pokrywa sieć ciepłownicza¹⁴.

Właśnie tzw. niska emisja pochodząca z systemów indywidualnego ogrzewania budynków, a także utrudnione warunki rozprzestrzeniania zanieczyszczeń wynikające z ukształtowania terenu powodują wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym oraz benzo(a)pirenem. We Wrocławiu i Krakowie problem smogu oraz zanieczyszczenia powietrza stanowi duże zagrożenie i negatywnie wpływa na warunki życia mieszkańców. Dopuszczalna norma przekroczeń średniodobowych pyłu zawieszonego PM10 wynosi 35 dni w roku. We Wrocławiu w 2016 roku odnotowano 50 dni z przekroczeniem normy¹⁵.

Niewątpliwym atutem Wrocławia na tle innych miast wojewódzkich jest wysoki procent objęcia obszarów miejskich ustalonymi planami zagospodarowania przestrzennego, co jest istotnym warunkiem rozwoju przedsiębiorczości. W tej dziedzinie Wrocław plasuje się na drugim miejscu za Gdańskiem – w 2017 r. obowiązujące plany pokrywały 57,4% obszaru stolicy Dolnego Śląska; stosowna proporcja w przypadku Gdańska wynosiła 65,6%. W przypadku innych największych miast stopień pokrycia planami oscyluje wokół 50% lub poniżej tej wartości¹⁶.

Bardzo wysoko ocenić należy funkcjonowanie we Wrocławiu instytucji otoczenia biznesu, które tworzą tzw. infrastrukturę „miękką” wspomagającą działalność gospodarczą. Do takiego wniosku skłania m.in. liczba Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości zlokalizowanych w mieście.

Do ośrodków tych należy zaliczyć: parki technologiczne, centra transferu technologii, inkubatory przedsiębiorczości, inkubatory technologiczne, akademickie inkubatory przedsiębiorczości, centra innowacji, ośrodki przedsiębiorczości, preinkubatory, itd. Według danych Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce we Wrocławiu zlokalizowanych jest 19 tego typu ośrodków. Daje to czwarte miejsce w kraju po Warszawie (62 ośrodków), Krakowie (23) i Poznaniu (23)¹⁷. Duża liczba instytucji wsparcia biznesu we Wrocławiu nie może dziwić, gdyż to w stolicy Dolnego Śląska powstała pierwsza jednostka transferu technologii - Wrocławskie Centrum Transferu Technologii. Stało się to w 1995 roku dzięki unijnemu projektowi Bridging the Gap Between University and Industry prowadzonego przez Politechnikę Wrocławską oraz Uniwersytety w Stuttgarcie i Londynie.

We Wrocławiu powstał również drugi w kraju park technologiczny – Wrocławski Park Technologiczny SA (po Po-

znańskim Parku Naukowo-Technologicznym, który założono w 1995 roku). Obecnie WPT jest jednym z najlepszych, jeżeli nie najlepszym parkiem technologicznym w Polsce. Świadczy o tym nie tylko liczba lokatorów, ale przede wszystkim ich skuteczność w zakresie wdrażania innowacji i nowych technologii (85,6% liczby wdrożeń w parkach technologicznych objętych wspomnianą kontrolą NIK), dynamiczny wzrost zatrudnienia nowych pracowników i zwiększenie przychodów o ok. 92%¹⁸. Działający w strukturach Wrocławskiego Parku Technologicznego Dolnośląski Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości (dedykowany przedsiębiorcom akademickim, wywodzącym się z 12 uczelni Wrocławia i Opola, będących sygnatariuszami umowy o współpracy z WPT SA) został laureatem międzynarodowego konkursu na najlepszy naukowy inkubator w roku 2013 w kategorii zwrot z inwestycji publicznych.

We Wrocławiu funkcjonuje ponadto wiele innych inkubatorów i ich sieci (Inkubatory AIP, Business Link i in.), a także wiele izb gospodarczych i innych organizacji zrzeszających przedsiębiorców. Wśród nich najaktywniej działają Dolnośląska Izba Gospodarcza, Wrocławska Izba Gospodarcza, Zachodnia Izba Gospodarcza, Dolnośląscy Pracodawcy - Regionalny Związek Pracodawców Konfederacji Lewiatan, Stowarzyszenia: „Kupców ARENA”, „Nasz Rynek”.

1.4. Potencjał wizerunkowy

Wrocław od wielu lat konsekwentnie buduje silną i rozpoznawalną markę miasta dynamicznego, wspierającego rozwój gospodarki opartej na wiedzy, sprzyjającego zwiększeniu roli kultury i sportu w życiu społecznym. Jednym ze sposobów jej kreowania jest organizacja dużych wydarzeń, takich jak m.in.:

1. Międzynarodowe Forum Liderów Małych i Średnich Przedsiębiorstw „Futurallia” w 2006 r.
2. Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej EURO 2012;
3. Mistrzostwa Świata w siatkówce w 2014 r.;
4. Wrocław – Europejska Stolica Kultury 2016,
5. The World Games 2017 – 10. Światowe Igrzyska Sportów Nieolimpijskich.

Intensywne działania promocyjne w połączeniu z rozbudową i modernizacją miejskiej infrastruktury i poprawą jakości życia we Wrocławiu przyczyniły się do radykalnego wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej Wrocławia po akcesji Polski do Unii Europejskiej. W konsekwencji stolica Dolnego Śląska przyciągnęła licznych inwestorów, w tym wielkie korporacje, takie jak 3M, General Electric, Bombardier, Siemens, IBM, Google, DeLaval, Wabco, UBS, Capgemini, Volvo, Fortaco, Credit Suisse i wiele innych.

Obok obecności dużych inwestorów i powstania licznych centrów badawczo-rozwojowych dowodem na wysoką atrakcyjność inwestycyjną Wrocławia są rankingi sporządzane przez różne instytucje. Jednym z nich jest ranking Global Cities Index, tworzony przez brytyjski think tank **Globalization and World Cities (GaWC)**. Z najnowszego opracowania GaWC (za 2018 r.) wynika, że Wrocław w ciągu ostatnich kilku lat awansował do grona miast o istotnym znaczeniu dla światowej gospodarki. Stolica Dolnego Śląska została zakwalifikowana do kategorii „gamma”. Znalazły się w niej ośrodki łączące mniejsze ekonomicznie regiony ze światową gospodarką - obok naszego miasta m.in. Kolonia,

¹¹ „Rocznik Statystyczny Wrocławia 2018”; GUS

¹² Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia - opracowane przez Biuro Rozwoju Wrocławia 2018

¹³ Plan rozwoju MPEC S.A. w Krakowie w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na ciepło. Plan wieloletni na lata 2014 – 2018, MPEC Kraków, wrzesień 2014

¹⁴ „Podsumowanie 2017 / Plany inwestycyjne”, Veolia Energia Warszawa, 09.03.2018

¹⁵ „Strategia Wrocław 2030”; str. 52

¹⁶ Dane Głównego Urzędu Statystycznego 2017 r.

¹⁷ „Ośrodki Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce w 2017”; Raport SOOIPP

¹⁸ „Wdrażanie innowacji przez szkoły wyższe i parki technologiczne”, Informacja o wynikach kontroli NIK, czerwiec 2013

Poznań, Ottawa, Nantes, Sacramento, Belo Horizonte, Mińsk, czy Orlando. W ostatnim zestawieniu GaWC znalazło się sześć polskich metropolii: Warszawa, Poznań, Wrocław, Kraków, Katowice i Łódź. Na czele rankingu od lat są dwa miasta – Nowy Jork i Londyn¹⁹.

Z kolei w zestawieniu najlepszych miejsc do życia „Quality of Living” firmy doradczej Mercer sporządzonego w 2017 roku, Wrocław był na miejscu 100. – w zestawieniu z następnego roku miasto utrzymało tę pozycję. W klasyfikacji najlepszych miejsc do życia brano pod uwagę m.in. sytuację polityczną, poziom oświaty, transportu, opieki medycznej oraz ofertę kulturalną.

Warto podkreślić, że w rankingu oprócz Wrocławia znalazło się jeszcze tylko jedno polskie miasto – Warszawa, która zajęła 82. miejsce. Pierwsze miejsce od 9 lat zajmuje Wiedeń. W pierwszej dziesiątce znalazły się: Zurich (2), Auckland w Nowej Zelandii (3), Monachium (4), Vancouver (5), Dusseldorf (6) i Frankfurt (7). Genewa (8), Kopenhaga (9) i Bazyli (10).

O silnej marce Wrocławia jako dobrego miejsca do życia świadczą także wyniki sondażu „Gazety Wyborczej” i Radia TOK FM, który został przeprowadzony w 2017 roku wśród 16 tys. mieszkańców 19 polskich miast. Gdyby polskich mieszkańców zmusić do przeprowadzki, najchętniej wybraliby Wrocław, potem Gdańsk i Kraków. Wrocław jest też najlepiej ocenianym miastem przez swoich mieszkańców²⁰.

W opublikowanym w marcu 2018 r. najnowszym rankingu **European Cities and Regions of the Future 2018/19** Wrocław w kategorii miast średnich (od 200 do 750 tys. mieszkańców) zajął 7. miejsce w klasyfikacji generalnej (za Zurichem, Edynburgiem, Bratysławą, Wilnem, Bristolem i Göteborgiem, wyprzedzając m.in. Coventry, Bonn i Poznań). W tym rankingu jednym z kryteriów była ocena warunków do prowadzenia biznesu (Runner-up Mid-sized cities – best for business friendliness). W tej dziedzinie przed Wrocławiem znalazł się tylko Zurich. W zestawieniu brano pod uwagę m.in. liczbę firm zaawansowanych technologicznie w sektorach usługowym i badawczo-rozwojowym. Wysokie 6. miejsce Wrocław zajął wśród średniej wielkości miast pod względem potencjału ekonomicznego (Top 10 Mid-sized cities – best for economic potential). W tym zestawieniu wyprzedziły nas Zurich, Edynburg, Bonn, Bristol i Bratysława. Natomiast na 7. pozycji sklasyfikowano Wrocław w kategorii miast Europy Wschodniej (Top Eastern cities). Wyżej sklasyfikowano Moskwę, Warszawę, Bukareszt, Pragę, Bratysławę i Budapeszt, czyli wyłącznie stolice państw. Za Wrocławiem znalazły się m.in. Poznań, Kraków i Pilzno²¹.

¹⁹⁾ <https://www.wroclaw.pl/biznes/miasta-alfa-beta-gamma-ranking-gawc-2018-wroclaw>

²⁰⁾ Przystanek Miasto. Jak się przeprowadzać, to do Wrocławia. Tak prężą się miejskie tygrysy”. Gazeta Wyborcza, 15.12.2017

²¹⁾ www.fdiintelligence.com/Locations/Europe/fDi-s-European-Cities-and-Regions-of-the-Future-2018-19-Winners

Analiza SWOT jest integralną częścią zdecydowanej większości strategii. W niniejszym opracowaniu jest ona traktowana jako swego rodzaju konkluzja diagnozy wrocławskiej przedsiębiorczości. W ramach tego postępowania zbadano warunki zewnętrzne w postaci analizy otoczenia oraz przeprowadzono analizę zasobów. W rezultacie otrzymano zestawienie szans i zagrożeń dla wrocławskiej przedsiębiorczości oraz jej mocnych i słabych stron.

Tabela 2. **Szanse i zagrożenia oraz mocne i słabe strony Wrocławia w obszarze przedsiębiorczości**

Szanse

- Wsparcie przedsiębiorczości z funduszy unijnych z programów lokalnych, krajowych i europejskich
- Tendencja do wzrostu znaczenia aglomeracji wrocławskiej w kontekście polityki regionalnej UE
- Sprzyjający klimat dla transformacji uczelni w kierunku uniwersytetów trzeciej generacji (opartych o komercjalizację wiedzy)
- Poprawa otoczenia biznesowego i tendencje zmierzające do redukcji obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorców
- Rosnąca świadomość i kultura przedsiębiorczości (swoista moda na przedsiębiorczość)
- Ustabilizowana sytuacja gospodarcza w kraju
- Pozycja geopolityczna Wrocławia
- Zewnętrzna infrastruktura komunikacyjna

Zagrożenia

- Perspektywa zmniejszania się wsparcia przedsiębiorczości z funduszy unijnych po roku 2020
- Negatywne trendy demograficzne w Polsce
- Niekorzystne zmiany na lokalnym i krajowym rynku pracy mające negatywny wpływ na rozwój wrocławskich firm
- Nieustabilizowane otoczenie prawne, w tym system podatkowy
- Wymagający transformacji oraz dopasowania do rynku pracy system edukacji i kształcenia w Polsce
- Rosnąca konkurencja gospodarcza ze strony innych miast Polski i Europy, w tym w szczególności warunków prowadzenia działalności
- Niewystarczająca dywersyfikacja źródeł pozyskania kapitału dla firm rozpoczynających działalność, nadmierne uzależnienie od bezzwrotnych form pomocy

Mocne strony

- Marka i wizerunek miasta, atrakcyjność turystyczna i kulturalna
- Duży potencjał akademicki i naukowo-badawczy Wrocławia i dynamicznie rozwijające się środowisko start-upów
- Rozpoznawalna w kraju i za granicą marka wrocławskiego biznesu i wrocławskich przedsiębiorców
- Silny kapitał ludzki (zdolni i wykształceni ludzie)
- Duży potencjał finansowy miasta
- Rozwój zaplecza i infrastruktury dla biznesu (inkubatory, biura, parki)
- Wysoki poziom BIZ na Dolnym Śląsku i we Wrocławiu
- Dobre położenia (lokalizacja) Wrocławia, dogodnie połączenie z Europą

Słabe strony

- Wymagająca doskonalenia współpraca nauki i biznesu, niezadowalający poziom transferu wiedzy do gospodarki
- Rozproszony system wsparcia innowacyjności na poziomie lokalnym (brak koordynacji, przepływu informacji między IOB)
- Niedostatecznie rozwinięty system współpracy w trójkącie administracja samorządowa – uczelnie wrocławskie – przedsiębiorcy
- Wymagający zrównoważenia system wsparcia przedsiębiorczości we Wrocławiu (firm dużych i MŚP)
- Konieczność udoskonalenia systemu komunikacji miasta z partnerami społeczno-gospodarczymi
- Wymagająca usprawnienia infrastruktura komunikacyjna w mieście

2. Analiza SWOT

Oceniając wyniki analizy SWOT i jednocześnie dążąc do bardziej efektywnego wspierania rozwoju gospodarczego władze miasta powinny stworzyć warunki do rozwoju przedsiębiorczości identyfikując kluczowe kierunki i założenia wsparcia wrocławskich przedsiębiorców. Wobec powyższego, a także biorąc pod uwagę cele i działania przyjęte w Strategii Wrocław 2030, w niniejszej strategii ustalono cztery podstawowe obszary interwencji miasta w rozwój przedsiębiorczości (zob. rys. 6).

Rysunek 6. **Podstawowe obszary interwencji w zakresie wsparcia przedsiębiorczości**

Źródło: opracowanie własne

Przede wszystkim władze miasta powinny skoncentrować się na systematycznej poprawie jakości środowiska biznesowego i warunków działania dla przedsiębiorców. Biznes musi mieć świadomość, że we Wrocławiu otoczenie dla rozwoju jest nie tylko wyjątkowo korzystne na tle innych polskich i europejskich metropolii, ale również stabilne, pozwalające przedsiębiorcy długofalowo planować i budować swoją przewagę konkurencyjną na rynku.

Drugim kierunkiem interwencji powinno być budowanie świadomości i kultury przedsiębiorczości w mieście. Tylko społeczeństwo otwarte na biznes, rozumiejące proces kreowania przedsiębiorczości i proprzedsiębiorczo wyedukowane ma szansę stworzyć fundamenty miasta o gospodarce opartej na wiedzy i innowacjach.

3. Podstawowe obszary interwencji

Kolejnym obszarem wymagającym wsparcia jest stworzenie efektywnego systemu współpracy pomiędzy wrocławskimi szkołami i uczelniami, administracją miejską a przedsiębiorstwami. Obecnie – jak wynika z analizy SWOT – potencjał w tym zakresie jest ogromny, choć nie wystarczająco wykorzystany ze względu na rozproszenie wysiłków instytucji publicznych (sektora wiedzy i administracji) oraz instytucji otoczenia biznesu (organizacji zrzeszających przedsiębiorców, NGO-sów itd.).

Ostatnim kierunkiem interwencji jest promocja i budowanie wizerunku Wrocławia jako miasta przyjaznego przedsiębiorcom. Muszą być oni przekonani, że miejski samorząd chce i będzie promować wrocławską przedsiębiorczość, kreując w ten sposób wizerunek miasta otwartego na potrzeby przedsiębiorców. Aktywna polityka na tym polu sprawi, że we Wrocławiu będzie w praktyce realizowany model rozwoju miasta polegający na integracji działań w obszarze wiedzy, innowacji, kultury i wreszcie przedsiębiorczości.

Podstawowym elementem każdej strategii jest określenie kierunku rozwoju dziedziny, której strategia dotyczy. W niniejszym dokumencie kierunek ten przedstawiono w postaci wizji przedsiębiorczości Wrocławia w roku 2030. Została ona sformułowana w następujący sposób:

„Przedsiębiorczość wrocławian źródłem bogactwa miasta i wysokiej jakości życia mieszkańców”

Przedstawiona wizja wrocławskiej przedsiębiorczości w roku 2030 nawiązuje do wizji strategii rozwoju „Wrocław 2030”, tzn. „Zrównoważony rozwój oparty na wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych mieszkańców oraz kreatywności, innowacyjności i przedsiębiorczości”. Wskazano w niej przedsiębiorczość skojarzoną z kreatywnością i innowacyjnością jako filar przyszłej pomyślności miasta. Z wizji zaprezentowanej w niniejszym dokumencie wynika, że za kilkanaście lat Wrocław ma być inteligentnym miastem o gospodarce opartej na wiedzy i mądrości, wykorzystującym swój potencjał akademicki i jednocześnie metropolią oferującą przedsiębiorcom bardzo dobre warunki do prowadzenia biznesu m.in. poprzez udostępnianie im posiadanych przez samorząd zasobów. Ich działania, w szczególności o charakterze kreatywnym i innowacyjnym, mają być wspierane przez:

- efektywnie działającą administrację, wykorzystującą e-usługi do zarządzania miastem, w tym sferą gospodarczą,
- praktycznie kształcące i komercjalizujące wiedzę uczelnie,
- sprawnie współpracujące ze sobą oraz z innymi podmiotami instytucje otoczenia biznesu.

W tej wizji smart citizens decydujący się na prowadzenie działalności gospodarczej mają do dyspozycji smart infrastructure i smart technologies, a miasto jest zarządzane według zasad smart governance.

4. Wizja - Przedsiębiorczy Wrocław 2030

Misja w przypadku miasta jest sformułowaniem jego koncepcji rozwoju. Innymi słowy jest to długofalowy pomysł na funkcjonowanie metropolii wobec zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych i przy wykorzystaniu swoich zasobów wewnętrznych. Misja jest w tym przypadku sposobem na osiągnięcie założonej wizji

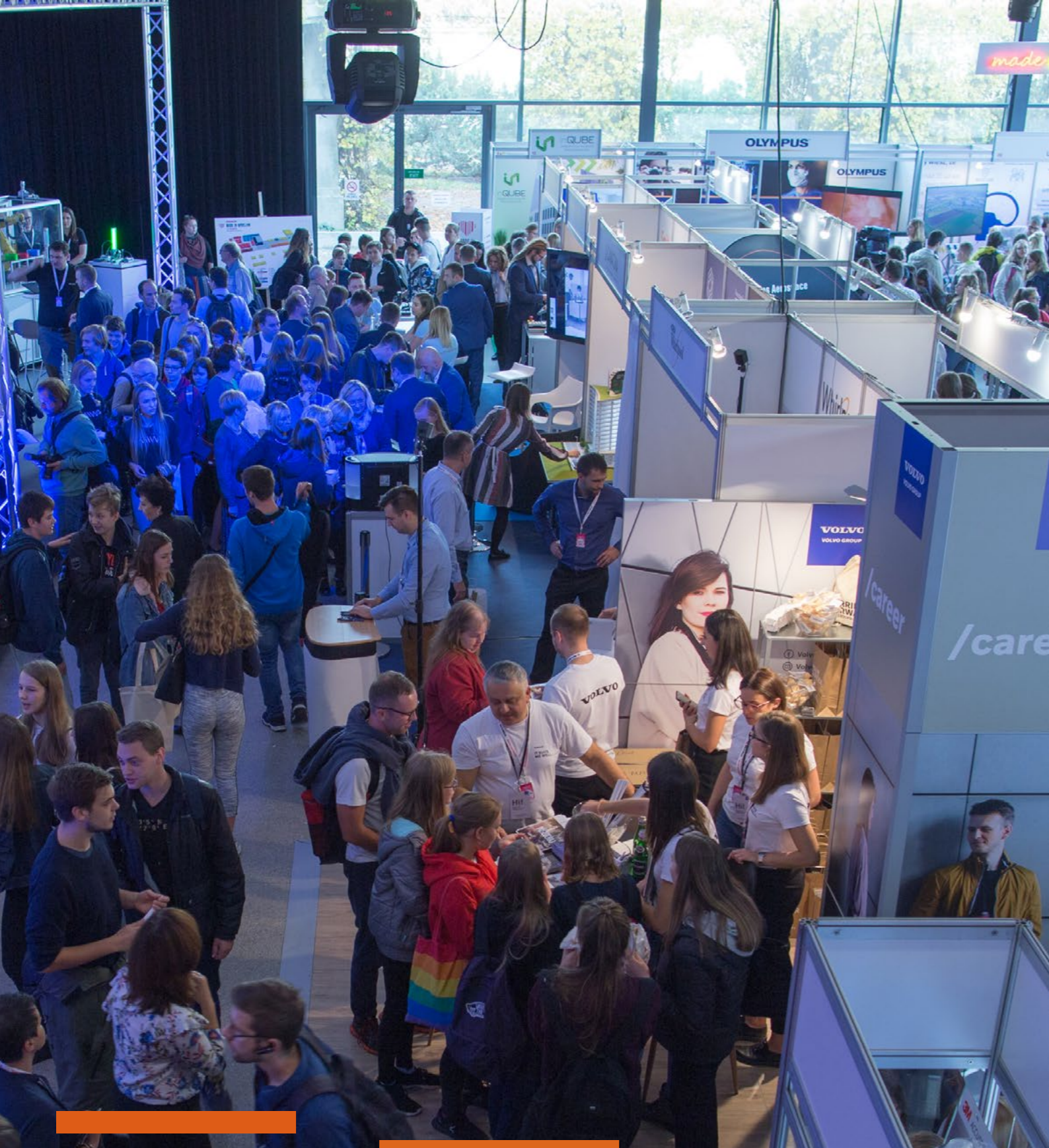
Sformułowanie misji Wrocławia w zakresie wspierania przedsiębiorczości nawiązuje do misji ujętej w Strategii Wrocław 2030, a mianowicie „**Wrocław miastem mądrym, pięknym, zasobnym – miastem, które jednoczy i inspiruje**”. Stąd sformułowanie przyjęte w niniejszym dokumencie brzmi następująco:

„Dbamy o jakość środowiska biznesowego we Wrocławiu budując świadomość i kulturę przedsiębiorczości, animując współpracę biznesu z nauką i administracją oraz promując wrocławskich przedsiębiorców”

Zaprezentowana wyżej misja zmierza do wzmocnienia ekonomicznych fundamentów dobrostanu miasta poprzez oparcie go na przedsiębiorczości, kreatywności i innowacyjności mieszkańców, czyli endogennych czynnikach rozwoju.

Wizja Przedsiębiorczego Wrocławia będzie możliwa do osiągnięcia jeżeli przyjmie się kierunki działania zgodne z czterema, wcześniej wymienionymi, obszarami interwencji. W centrum działań powinno być tworzenie korzystnych warunków do prowadzenia biznesu, promowanie wrocławskiego biznesu jako strategicznego zasobu miasta i przede wszystkim wzmacnianie przedsiębiorczości wrocławian poprzez budowę kultury przedsiębiorczości w mieście z udziałem wszystkich podmiotów tworzących Trójkąt Wiedzy i Innowacji: środowiska naukowego, administracji, w szczególności samorządowej, i przedsiębiorców.

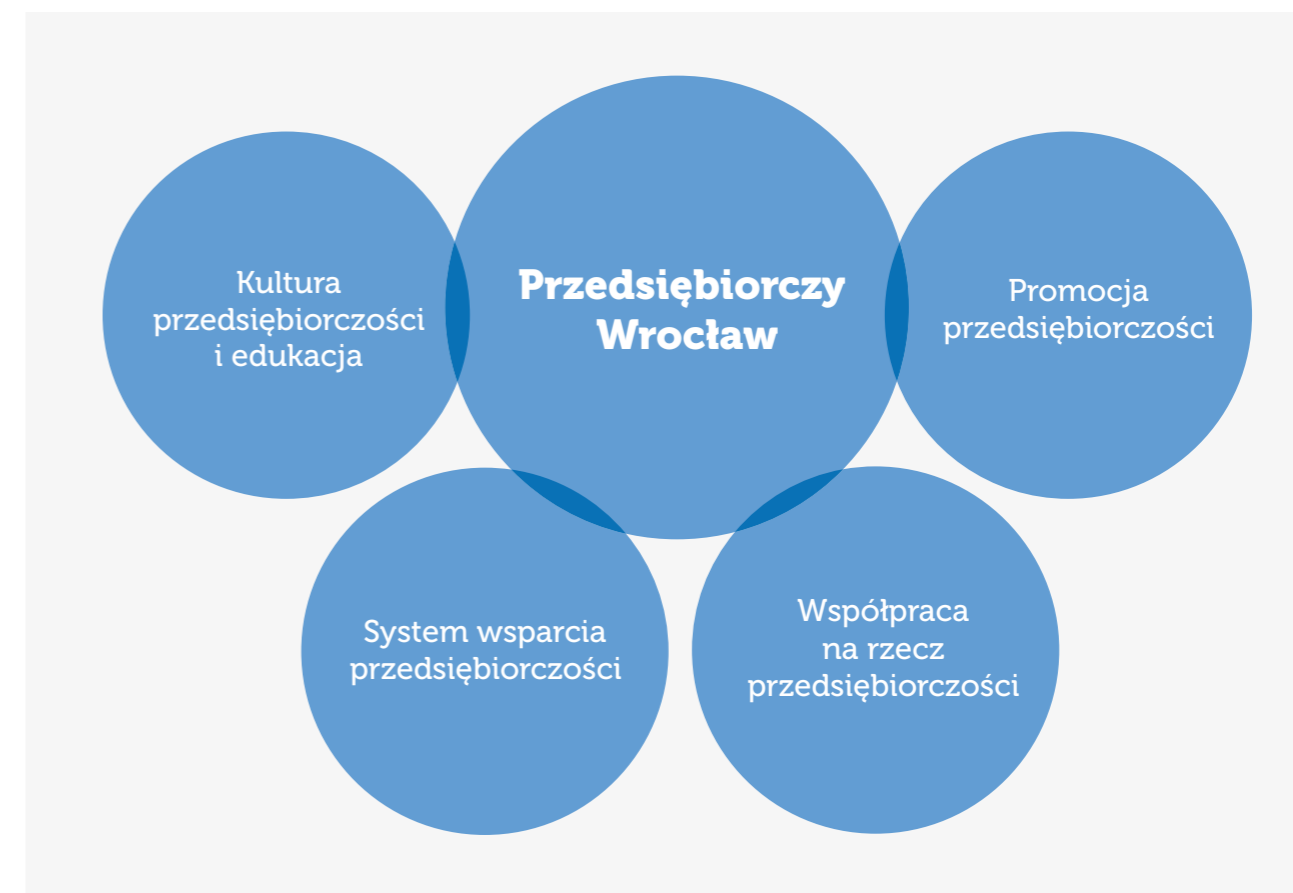
5. Misja Miasta Wrocławia w zakresie wspierania przedsiębiorczości

6. Filary rozwoju przedsiębiorczości we Wrocławiu

Strategia, jak każdy plan, musi opierać się na określonych fundamentach. W strategii przedsiębiorczości miasta Wrocławia określono je mianem filarów rozwoju (zob. rys.7).

Rysunek 7. Filary rozwoju przedsiębiorczości we Wrocławiu.

Źródło: opracowanie własne

W niniejszym dokumencie do podstawowych filarów wzrostu zaliczono: kreowanie kultury przedsiębiorczości i budowanie świadomości przedsiębiorczej wśród mieszkańców Wrocławia, tworzenie systemu wsparcia przedsiębiorczości, animowanie wielopłaszczyznowej współpracy różnego rodzaju instytucji na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i wreszcie promowanie przedsiębiorczości.

System celów strategicznych w zakresie przedsiębiorczości wynika z najważniejszego celu Strategii Wrocław 2030 – „Wzmacnianie solidarności i kreatywności, podnoszenie jakości życia na terenie całego miasta oraz poprawa pozycji Wrocławia w sieciach globalnych”.

Nadrzędnym celem strategicznym jest „kreowanie rozwoju gospodarczego Wrocławia poprzez wspieranie przedsiębiorczości”. Następnie zidentyfikowano cztery cele strategiczne których realizacja będzie niezbędna do osiągnięcia celu nadrzędnego (zob. rysunek 8). W dalszej części niniejszego rozdziału zoperacjonalizowano te cztery cele strategiczne określając cele szczegółowe, kierunki działań oraz konkretne projekty, inicjatywy i narzędzia realizacji.

Rysunek 8. System celów strategicznych

Źródło: opracowanie własne

7. System celów, działań i inicjatyw strategicznych

7.1. Kultura przedsiębiorczości i edukacji

Tabela 3. Cel strategiczny nr 1 „Kreowanie kultury przedsiębiorczości we Wrocławiu i wspieranie przedsiębiorczości poprzez doskonalenie systemu edukacji”

Cel szczegółowy	Kierunki działań	Projekty/inicjatywy/narzędzia
1.1. Podniesienie świadomości przedsiębiorczej i promowanie idei przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> Budowanie kultury przedsiębiorczości począwszy od najmłodszych mieszkańców Wrocławia Kreowanie pozytywnego wizerunku firm i przedsiębiorców 	<ul style="list-style-type: none"> Animowanie spotkań z wrocławskimi przedsiębiorcami w przedszkolach, szkołach podstawowych, na wydarzeniach skierowanych do dzieci i rodzin

Cel szczegółowy	Kierunki działań	Projekty/inicjatywy/narzędzia
1.1. Podniesienie świadomości przedsiębiorczej i promowanie idei przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> Promowanie dobrych praktyk i wzorców przedsiębiorczych Promowanie przedsiębiorczości społecznej Propagowanie idei ekonomii współdzielenia Promowanie odpowiedzialności ekologicznej wśród wrocławskich przedsiębiorców 	<ul style="list-style-type: none"> Organizacja lekcji przedsiębiorczości w szkołach Organizowanie konkursów, gier biznesowych, wykorzystanie gier komputerowych i kontaktów interaktywnych z wykorzystaniem internetu Przybliżanie mieszkańcom Wrocławia, uczniom i studentom liderów biznesu (ludzi sukcesu) w naszym mieście Realizacja programów telewizyjnych, materiałów prasowych, wykorzystanie mediów społecznościowych, Stworzenie broszur, katalogów przewodników po wrocławskiej przedsiębiorczości „Wrocławskie Atelier aktywności zawodowej” – oferta warsztatów i prezentacji kół naukowych oraz kadry dydaktycznej Upowszechnianie nowych form działalności, takich jak spółdzielnie socjalne
1.2. Prowadzenie dialogu społecznego kreującego przedsiębiorczość i innowacyjność	<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie kompleksowego i stałego systemu dialogu społecznego z mieszkańcami Informowanie mieszkańców o wydarzeniach związanych z przedsiębiorczością w mieście Zachęcanie do działań przedsiębiorczych Wysłuchiwanie się w opinie mieszkańców na temat uwarunkowań prowadzenia działalności przedsiębiorczej we Wrocławiu Zachęcanie wrocławian do przekazywania propozycji w zakresie wspierania i kreowania 	<ul style="list-style-type: none"> Wytypowanie moderatora/koordynatora do kontaktów z mieszkańcami Wrocławia w zakresie kreowania przedsiębiorczości Wykorzystanie różnych kanałów komunikacji do przekazywania mieszkańcom Wrocławia informacji oraz zagadnień związanych z przedsiębiorczością i innowacyjnością Stworzenie i wykorzystanie portalu poświęconemu biznesowi w mieście. Stworzenie fanpage'u w mediach społecznościowych Współpraca z mediami dolnośląskimi i wrocławskimi Organizowanie wydarzeń, konkursów, komunikowanie instrumentów wsparcia przedsiębiorczości i innowacyjności Dedykowane, coroczne wydanie start-upowe integrujące środowisko start-upowe Wprowadzenie Certyfikatu Wrocławskiego Przedsiębiorcy (przedsiębiorcy, który aktywnie włącza się w promocję i wspieranie przedsiębiorczości)

Cel szczegółowy	Kierunki działań	Projekty/inicjatywy/narzędzia
1.3. Inspirowanie i wspieranie zmian w systemie edukacji w kierunku lepszego dopasowania do rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> Wspieranie wrocławskich szkół i uczelni w zakresie doskonalenia systemu edukacji, tworzenia zamawianych kierunków nauczania, klas patronackich Stworzenie systemu opiniowania przez środowisko biznesowe efektów kształcenia przez wrocławskie szkoły i uczelnie Promowanie modeli kształcenia opartych na relacji „mistrz – uczeń” Zachęcanie uczelni do realizacji programów mentoringowych w oparciu o prezesów i przedstawicieli firm (ścieżka mentoringowa dla start-upowca) Organizacja wydarzeń i spotkań zreszających mentorów. Propagowanie tego typu inicjatyw i postaw wśród doświadczonych biznesmenów Promowanie przedsiębiorczości jako pożądanej kompetencji na rynku pracy Promowanie szeroko rozumianej edukacji przedsiębiorczości jako przedmiotu działalności projektowej w organizacjach pozarządowych (NGO) Promowanie wśród nauczycieli pojęcie „gospodarki opartej na mądrości” Zachęcanie podmiotów kształcących do wprowadzania programów edukacyjnych dotyczących tematyki start-upowej (m. in. poprzez granty, dotacje, zamówienia) 	<ul style="list-style-type: none"> Stale badanie i analiza systemów kształcenia na wszystkich poziomach nauczania (we współpracy z wrocławskimi szkołami i uczelniami) Uruchomienie elitarniej szkoły zawodowej Włączenie przedsiębiorców do opracowania kierunków i profili kształcenia oraz sporządzenia opisu pożądanego przez rynek profilu absolwenta (z uwzględnieniem kierunków zmian na rynku pracy) Spotkania z nauczycielami i doradcami zawodowymi Organizacja wizyt studyjnych we wrocławskich przedsiębiorstwach Umożliwienie studentom realizacji projektów w oparciu o konkretne problemy do rozwiązania w firmach (Mozart dla studentów) Proponowanie projektów edukacyjnych, gotowych do wdrożenia w placówkach oświatowych
1.4. Poszerzenie praktycznej wiedzy o przedsiębiorczości poprzez efektywniejszą współpracę liderów biznesu ze szkołami i uczelniami	<ul style="list-style-type: none"> Uruchomienie zajęć z przedsiębiorczości z udziałem praktyków gospodarczych i wrocławskich liderów biznesu Stworzenie i wsparcie wrocławskiego systemu praktyk studenckich, w który powszechnie włączy się lokalni przedsiębiorcy Animowanie kontaktów i współpracy pomiędzy różnymi uczelniami a przedsiębiorcami wrocławskimi 	<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie i wdrożenie programu „zajęć praktyczno-biznesowych” (ZPB) we wrocławskich szkołach w zgodzie z prawem oświatowym Organizowanie warsztatów, wykładów, wizyt studyjnych w firmach dla uczniów i studentów, poznawanie specyfiki zawodów, wzajemnych powiązań między branżami itd.

Cel szczegółowy	Kierunki działań	Projekty/inicjatywy/narzędzia
1.4. Poszerzenie praktycznej wiedzy o przedsiębiorczości poprzez efektywniejszą współpracę liderów biznesu ze szkołami i uczelniami		<ul style="list-style-type: none"> Wykreowanie we Wrocławiu miejsca/centrów, w których studenci z różnych uczelni mogą spotykać się z przedsiębiorcą-mentorem-animatorem i pracować razem w grupach nad rozwojem swojej działalności biznesowej

Źródło: opracowanie własne

7.2. System wsparcia przedsiębiorczości

Tabela 4. Cel strategiczny nr 2 „Wypracowanie skutecznych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości”

Cel szczegółowy	Kierunki działań	Projekty/inicjatywy/narzędzia
2.1. Wspieranie procesu inkubacji i rozwoju przedsiębiorstw wysokiego wzrostu ²²	<ul style="list-style-type: none"> Identyfikacja barier i czynników napędzających innowacje i wzrost Identyfikacja trendów technologicznych i biznesowych oraz potencjalnych obszarów specjalizacji Uruchomienie miejskiego programu preinkubacji we współpracy z uczelniami i instytucjami otoczenia biznesu Promowanie zamówień publicznych na usługi innowacyjne w dziedzinie infrastruktury miejskiej (komunikacja miejska, wodociągi, oświetlenie, drogi, strefy rekreacji i wypoczynku, utrzymanie porządku) Wykorzystanie firm wysokiego wzrostu (w szczególności start-upów) do budowania wizerunku Wrocławia jako Smart City Opracowanie i wdrożenie polityki 	<ul style="list-style-type: none"> Przeprowadzenie badań rynku we współpracy ze specjalistycznymi instytucjami dot. perspektywicznych branż, potencjalnych obszarów wzrostu oraz wdrożonych rynków i usług we Wrocławiu Zbudowanie wrocławskiej mapy innowacji (innowacyjne obszary i rynki usługowo-produktowe o dużym potencjale wzrostu we wrocławskim obszarze metropolitalnym) Udostępnienie zasobów danych i informacji do wykorzystania przez przedsiębiorstwa wysokiego wzrostu Promowanie współpracy realizowanej pomiędzy istniejącymi organizacjami start-upowymi Animowanie kontaktów start-upów z inwestorami w celu pozyskania kapitału rozwojowego

²²⁾ Przedsiębiorstwo wysokiego wzrostu (high-growth enterprises) – przedsiębiorstwo o największym potencjale do generowania nowych miejsc pracy w regionie w porównaniu do innych przedsiębiorstw, w tym w szczególności wykazujące w trzyletnim okresie średnioroczny przyrost przychodów o 20% i więcej (www.oecd-library.org; <http://uslugirozwojowe.karsa.eu/slownik-pojec/>)

Cel szczegółowy	Kierunki działań	Projekty/inicjatywy/narzędzia
2.1. Wspieranie procesu inkubacji i rozwoju przedsiębiorstw wysokiego wzrostu	<p>promocji Wrocławia jako miasta przyjaznego start-upom</p> <ul style="list-style-type: none"> Koordinacja tworzenia sieci mentorów Identyfikowanie i wspieranie centrów innowacji oraz firm wysokiego wzrostu, udzielanie wsparcia tego typu podmiotom Stworzenie miejskiego hub-u start-upowego integrującego środowisko start-upowe 	<ul style="list-style-type: none"> Organizowanie spotkań i dyskusji nt. innowacyjnych projektów (tzw. „Smart Lab”) we współpracy z uczelniami i instytucjami otoczenia biznesu Włączenie wrocławskich przedsiębiorstw do współtworzenia polityki wspierania przedsiębiorczości z wykorzystaniem kreatywnych metod poszukiwania rozwiązań (np. crowdsourcing) Wspieranie pozyskania kompetencji wymaganych w zawodach przyszłości Animowanie spotkań firm wysokiego wzrostu Stworzenie platformy internetowej dedykowanej startupom Promowanie ścisłej współpracy pomiędzy start-upami a podmiotami publicznymi w celu generowania innowacyjnych rozwiązań
2.2. . Wsparcie w rozwoju działalności mikro-, małych i średnich firm	<ul style="list-style-type: none"> Udoskonalenie polityki informacyjnej i kanałów komunikacji z MMŚP Zwiększenie oferty instrumentów finansowych dla mikro-, małych i średnich firm Przygotowanie miejskiej oferty wsparcia dla start-upów Ułatwianie dostępu do informacji o środkach oraz możliwościach ich wykorzystania. Opracowanie programu wsparcia istniejących już na rynku mikroprzedsiębiorstw (firmy rodzinne, mały handel, rzemiosło, działalność artystyczna i kulturowa itd.) Wsparcie w zakresie budowania i wzmacniania przewagi konkurencyjnej z wykorzystaniem idei designu i wzornictwa przemysłowego Ułatwianie kontaktów firm MMŚP z instytucjami finansowymi i innymi kapitałodawcami Stworzenie funduszu wspierającego start-upy 	<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie miejskiego banku informacji gospodarczej poprzez integrację baz informacji wrocławskich Instytucji Otoczenia Biznesu (IOB) Uruchomienie osiedlowych stref aktywności gospodarczej i kolejnych Centrów Aktywności Lokalnej Stworzenie bazy danych firm poszukujących kapitału w celach rozwojowych Kontynuacja miejskich programów pomocy publicznej dla przedsiębiorców Wprowadzenie zwolnień w podatku od nieruchomości dla inkubatorów przedsiębiorczości Tworzenie mechanizmów kojarzenia pomysłodawców z lokalnym i zewnętrznym kapitałem Opracowanie i wdrożenie programu wsparcia mikroprzedsiębiorstw Uruchomienie Wrocławskiego Budżetu Przedsiębiorczości i Innowacji Organizacja programów akceleryacyjnych, miejskich i opartych na partnerach komercyjnych

Cel szczegółowy	Kierunki działań	Projekty/inicjatywy/narzędzia
2.2. . Wsparcie w rozwoju działalności mikro-, małych i średnich firm		<ul style="list-style-type: none"> Organizowanie warsztatów dla przedstawicieli MMSP w zakresie procedur przetargowych i składania ofert poprawnych formalnie Stworzenie mechanizmów pomagających sprowadzanie pracowników z innych regionów kraju, ale także z UE i spoza UE Uczestnictwo jednostek UM Wrocławia i spółek miejskich w roli koordynatora/moderatora w projektach związanych z wzornictwem przemysłowym
2.3. Tworzenie przyjaznego klimatu dla nowych inwestycji i warunków do prowadzenia działalności dla dużych firm	<ul style="list-style-type: none"> Identyfikacja oczekiwań i potrzeb dużych inwestorów Tworzenie infrastruktury niezbędnej do osiedlania się i rozwoju przedsiębiorstw Doskonalenie oferty inwestycyjnej dla dużych firm Dostosowanie oferty instrumentów finansowych dla dużych firm Usprawnienie i dalsza profesjonalizacja obsługi dużych inwestorów 	<ul style="list-style-type: none"> Cykliczne przeprowadzenie badań oczekiwań i potrzeb inwestorów, a także badań klimatu dla nowych inwestycji w szerokim otoczeniu biznesowym Wdrożenie programu wsparcia dla wrocławskich przedsiębiorców w zakresie podstawowych usług oraz doradztwa ekonomicznego i sieciowania Udostępnienie zasobów danych i informacji do wykorzystania przez przedsiębiorstwa wysokiego wzrostu Przegląd i aktualizacja miejskich planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających napływ nowych inwestycji Przegląd i aktualizacja oferty inwestycyjnej we współpracy z ARAW Kontynuacja i rozwój programów pomocy publicznej w parkach technologicznych i parkach przemysłowych
2.4. Podniesienie sprawności i jakości obsługi przedsiębiorców	<ul style="list-style-type: none"> Diagnoza sprawności i jakości obsługi przedsiębiorców Opracowanie wewnętrznego programu doskonalenia obsługi przedsiębiorcy i kanałów komunikacji Skoordynowanie polityki szkoleniowej UM z aktualnymi programami wsparcia oraz potrzebami biznesu (np. stałe cykle szkoleniowe w zakresie obsługi przedsiębiorców) 	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie cyklicznych badań ankietowych dotyczących jakości obsługi przedsiębiorców w UM Analiza procesów obsługi klienta w jednostkach UM Wrocławia i analiza „punktów styku” różnych obszarów merytorycznych i branżowych Stworzenie przyjaznego portalu dla przedsiębiorców (np. wroclaw.pl/biznes dostępny poprzez portal miejski)

2.4. Podniesienie sprawności i jakości obsługi przedsiębiorców		<ul style="list-style-type: none"> Wydawanie przyjaznych informatorów w wersji papierowej jak i internetowej (np. „Przewodnik wrocławskiego przedsiębiorcy”)
2.5. Wsparcie w umiędzynarodowieniu działalności wrocławskich przedsiębiorców (zwłaszcza MMŚP))	<ul style="list-style-type: none"> Wsparcie działalności eksportowej wrocławskich przedsiębiorców Zintensyfikowanie współpracy z miastami partnerskimi Wrocławia Rozwój współpracy wrocławskich instytucji otoczenia biznesu z podobnymi organizacjami w Europie i na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> Identyfikacja potencjalnych instrumentów wsparcia umiędzynarodowienia działalności wrocławskich przedsiębiorców Przegląd umów z miastami partnerskimi, aktualizacja wspólnych programów działań Organizacja misji gospodarczych lokalnych przedsiębiorców Poszerzenie patronatów nad międzynarodowymi wydarzeniami gospodarczymi i konferencjami branżowymi

Źródło: opracowanie własne

7.3. Współpraca na rzecz przedsiębiorczości

Tabela 5. Cel strategiczny nr 3 „Stworzenie systemu współpracy na rzecz rozwoju przedsiębiorczości”

Cel szczegółowy	Kierunki działań	Projekty/inicjatywy/narzędzia
3.1. Wypracowanie i wdrożenie efektywnego systemu współpracy administracji, nauki, przedsiębiorców i instytucji otoczenia biznesu	<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie mapy aktywności wrocławskich instytucji otoczenia biznesu Identyfikacja możliwych obszarów współpracy i rozwoju wzajemnych relacji Ustalenie docelowego modelu współpracy administracji, nauki, przedsiębiorców i instytucji otoczenia biznesu 	<ul style="list-style-type: none"> Przeprowadzenie analizy misji, celów i obszarów działalności wrocławskich IOB, a także możliwych powiązań między nimi Utworzenie sieci małych parków technologicznych, w których realizowane byłyby szkolenia z technologii (np. Big Data, IoT, 3D) Wypracowanie skutecznych narzędzi komunikacji (wykorzystanie do współpracy platformy wroclaw.pl/biznes) Organizacja systematycznych spotkań przedstawicieli sfer Administracja – Nauka – Biznes (internet jako główne narzędzie komunikacji oraz bezpośrednie kontakty) Organizacja cyklicznych spotkań pod patronatem UM z szefami urzędów, zrzeszeń przedsiębiorców i instytucji otoczenia biznesu Wykorzystanie Rady ds. Przedsiębiorczości do animowania współpracy, podejmowania inicjatyw i promowania wrocławskiej przedsiębiorczości

Cel szczegółowy	Kierunki działań	Projekty/inicjatywy/narzędzia
3.2. Animowanie współpracy mikro, małych i średnich przedsiębiorstw z dużymi firmami (w tym koncernami zagranicznymi)	<ul style="list-style-type: none"> Animowanie spotkań i organizowanie różnych form kontaktów, w których mikro i małe firmy mogłyby przedstawić swoją ofertę dla „dużego biznesu” Zwiększenie zaangażowania dużych podmiotów w rozwój lokalnej przedsiębiorczości Wspieranie powstawania i rozwoju wrocławskich klastrów jako naturalnych środowisk współpracy dużych i małych firm 	<ul style="list-style-type: none"> Monitorowanie krajowych i europejskich dobrych praktyk w zakresie współpracy firm dużych z MŚS przedsiębiorcami Współpraca firm dużych z małymi na rzecz budowania dobrych praktyk w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR), różnych wydarzeń miejskich, wdrożenia nowych narzędzi współpracy Organizacja giełd kooperacyjnych Organizacja spotkań biznesowych (śniadania i lunche biznesowe, konferencje, warsztaty)
3.3. Promowanie zrzeszania się przedsiębiorców	<ul style="list-style-type: none"> Budowanie świadomości współpracy przedsiębiorców przez zrzeszanie się Rozszerzenie oferty instytucji zrzeszających przedsiębiorców (wykorzystanie europejskich dobrych praktyk) Komunikowanie oferty organizacji zrzeszających przedsiębiorców w napisanej i komunikowanej językiem korzyści dla przedsiębiorców (w przyjaznej i różnorodnej formie) Poprawa wizerunku zrzeszeń przedsiębiorców Zwiększenie aktywności lobbingskiej zrzeszeń przedsiębiorców 	<ul style="list-style-type: none"> Prezentowanie korzyści, efektów biznesowych i tworzenia nowych potencjałów wzrostu wynikających z zrzeszania się przedsiębiorców Prezentacja sukcesów lobbingskich na szczeblu regionalnym i krajowym Publikacje, materiały prasowe, ogólne działania PR
3.4. Efektywna współpraca pomiędzy organizacjami zrzeszającymi przedsiębiorców	<ul style="list-style-type: none"> Wypracowanie wspólnych obszarów działania dotyczących przedsiębiorczości Wspólna realizacja projektów na rzecz społeczności lokalnych, w tym promujących wrocławski biznes i wrocławskich przedsiębiorców Zaangażowanie organizacji zrzeszających przedsiębiorców do kreowania współpracy w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) Promowanie i komunikowanie wrocławskim przedsiębiorcom dobrych praktyk w zakresie współpracy pomiędzy organizacjami zrzeszającymi przedsiębiorców 	<ul style="list-style-type: none"> Udział we wspólnych projektach na rzecz przedsiębiorców finansowanych ze środków publicznych (w tym miejskich) Organizacja wspólnych konferencji i innych wydarzeń promujących wrocławski biznes i wrocławskich przedsiębiorców Wypracowywanie wspólnych stanowisk w istotnych sprawach gospodarczych (opiniowanie, komunikowanie, moderowanie dyskusji nt. ważnych problemów i wyzwań gospodarczych) z wykorzystaniem Rady ds. Przedsiębiorczości Wspólny portal, strona internetowa, fanpage wrocławskich organizacji zrzeszających przedsiębiorców

7.4. Promocja przedsiębiorczości

Tabela 6. Cel strategiczny nr 4 „Promowanie przedsiębiorczości i wrocławskich przedsiębiorców”

Cel szczegółowy	Kierunki działań	Projekty/inicjatywy/narzędzia
4.1. Promowanie wrocławskiego środowiska biznesowego i wrocławskich przedsiębiorców	<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie miejskiej polityki promocyjnej obejmującej cele i zakres promocji, Ustalenie kanałów i narzędzi komunikacji Konsultacja polityki promocyjnej z organizacjami zrzeszającymi przedsiębiorców i IOB 	<ul style="list-style-type: none"> Komunikowanie i publikowanie case studies wrocławskich przedsiębiorstw i ludzi sukcesu w różnych mediach oraz środkach komunikacji Wykorzystanie mediów społecznościowych, tradycyjnych mediów oraz nowego portalu dla przedsiębiorców Promocja wrocławskich produktów, usług i lokalnych marek – wykorzystanie przewodnika wrocławskiego przedsiębiorcy Promowanie niszowych działalności gospodarczych Organizacja wydarzeń gospodarczych o charakterze ogólnopolskim i międzynarodowym dedykowanych środowisku start-upowemu Opracowanie Wrocławskiej Mapy Patentów
4.2. Promowanie Wrocławia wśród globalnych inwestorów i instytucji kapitałowych	<ul style="list-style-type: none"> Zintegrowanie polityki promującej Wrocław jako miasto przyjazne przedsiębiorcom z ogólną polityką promocyjną miasta skierowaną globalnie Ustalenie kanałów i narzędzi komunikacji z globalnymi inwestorami i instytucjami kapitałowymi 	<ul style="list-style-type: none"> Uczestnictwo przedstawicieli UM, wrocławskiego biznesu, uczelni w targach i prestiżowych wydarzeniach gospodarczych za granicą Publikacja cyklicznych artykułów w prestiżowych europejskich i światowych periodykach gospodarczych prezentujących dobre praktyki prowadzenia biznesu we Wrocławiu i dokonaniach wrocławskich przedsiębiorców Wykorzystanie w.w. publikacji, mapy patentów do promowania Wrocławia i wrocławskich przedsiębiorców Promowanie produktów firm wrocławskich Wykreowanie marki Wrocławia jako Smart City dla Smart Przedsiębiorców

W tabeli poniżej przedstawiono zestawienie wszystkich celów szczegółowych wraz z jednostkami, które powinny – zdaniem autorów opracowania – być zaangażowane w implementację strategii. Dodatkowo w zestawieniu ujęto podstawowe mierniki, które powinny być pomocne w monitorowaniu postępów w realizacji poszczególnych celów strategicznych.

Cel szczegółowy	Jednostka zaangażowana	Miernik realizacji
1.1. Podniesienie świadomości przedsiębiorczej i promowanie wizerunku przedsiębiorcy	JOM, OZP, IOB	Liczba uczestników spotkań, wydarzeń, lekcji przedsiębiorczości
1.2. Prowadzenie dialogu społecznego kreującego przedsiębiorczość i innowacyjność	JOM, OZP	Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych
1.3. Wspieranie zmian w systemie edukacji w kierunku lepszego dopasowania do rynku pracy	JOM, Uczelnie, Szkoły, OZP	Liczba staży, praktyk; Ocena systemu edukacji przez przedsiębiorców
1.4. Zwiększenie praktycznej wiedzy przedsiębiorczej	JOM, Uczelnie, Szkoły, OZP, IOB(WPT)	Ocena poziomu kompetencji uczniów i studentów
2.1. Pozyskanie i wspieranie przedsiębiorstw wysokiego wzrostu	JOM, Uczelnie, OZP, IOB	Liczba przedsiębiorstw wysokiego wzrostu działających w mieście
2.2. Wsparcie rozwoju działalności mikro-, małych i średnich firm	JOM, OZP, IOB	Liczba MMŚP; Liczba firm objętych wsparciem
2.3. Tworzenie przyjaznego klimatu dla nowych inwestycji i warunków do prowadzenia działalności dla dużych firm	JOM, OZP, IOB	Ocena atrakcyjności inwestycyjnej miasta przez przedsiębiorców
2.4. Podniesienie sprawności i jakości obsługi przedsiębiorców	JOM	Ocena jakości obsługi przedsiębiorców
2.5. Wsparcie w umiędzynarodowieniu działalności wrocławskich przedsiębiorców (zwłaszcza MMŚP)	JOM, OZP, IOB	Liczba firm prowadzących działalność międzynarodową; Liczba misji gospodarczych
3.1. Wypracowanie efektywnego systemu współpracy administracji, nauki, przedsiębiorców i instytucji otoczenia	JOM, Uczelnie, OZP, IOB	Wartość realizowanych projektów badawczo-rozwojowo-innowacyjnych (B+R+I)
3.2. Animowanie współpracy mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw z dużymi firmami (w tym koncernami zagranicznymi)	JOM, Uczelnie, OZP, IOB	Liczba wydarzeń/przedsięwzięć związanych z animowaniem współpracy
3.3. Promowanie zrzeszania się przedsiębiorców	JOM, OZP	Liczba zrzeszonych w OZP firm

8. Mapa kompetencji i monitoring realizacji

Cel szczegółowy	Jednostka zaangażowana	Miernik realizacji
3.4. Efektywna współpraca pomiędzy organizacjami zrzeszającymi przedsiębiorców	JOM, OZP	Liczba wspólnych projektów z udziałem OZP
4.1. Promowanie wrocławskiego środowiska biznesowego i wrocławskich przedsiębiorców	JOM, OZP, IOB, NGO	Wartość budżetu promocyjnego miasta
4.2. Promowanie Wrocławia wśród globalnych inwestorów i instytucji kapitałowych	JOM, OZP	Miejsce Wrocławia w rankingach atrakcyjności inwestycyjnej Wartość budżetu promocyjnego miasta

Źródło: opracowanie własne

Skróty:

JOM – jednostka organizacyjna miasta (np. BRG – Biuro Rozwoju Gospodarczego, WCA – Wrocławskie Centrum Akademickie, w tym też spółki miejskie ARAW, WPT itd.)

OZP – organizacje zrzeszające przedsiębiorców

IOB – instytucje otoczenia biznesu (np. parki technologiczne i inkubatory)

NGO – inne organizacje pozarządowe

Podsumowanie i uwagi wdrożeniowe

Podsumowując niniejszą strategię należy zauważyć, że ma ona kompleksowy i aktywny charakter. Jest przy tym ukierunkowana na tworzenie otwartego, przyjaznego przedsiębiorczego środowiska, systemowych rozwiązań w zakresie stosowania instrumentów wsparcia zarówno dla dużych inwestorów, jak i dla firm mikro oraz małych i średnich, a także na zbudowanie trwałych form współpracy pomiędzy nauką, administracją i biznesem. Wdrożenie zapisów dokumentu pozwoli skonkretyzować wizję Strategii Wrocław 2030: „**Zrównoważony rozwój oparty na wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych mieszkańców oraz kreatywności, innowacyjności i przedsiębiorczości**”.

Wdrożenie niniejszej strategii nie będzie możliwe bez uwzględnienia kilku kluczowych uwarunkowań i działań implementacyjnych, do których należy zaliczyć:

1. Przeprowadzenie **konsultacji społecznych** wśród instytucji otoczenia biznesu, organizacji pozarządowych, szkół i uczelni, a więc podmiotów, których ta strategia dotyczy, bądź angażuje. Przy czym przedmiotem dyskusji nie powinny być zasadnicze ustalenia strategii, a przede wszystkim sposoby osiągnięcia celów strategicznych i instrumenty wdrożeniowe (np. na etapie Action Planu – zob. poniżej).
2. Stworzenie **struktur organizacyjnych** dla procesu implementacji strategii. Rekomenduje się przy tym nie tylko wykorzystanie Rady ds. Przedsiębiorczości (co zostało wyraźnie zaznaczone w działaniach wdrożeniowych), ale także ustalenie jednostki/instytucji koordynującej proces realizacji inicjatyw i zadań wskazanych w dokumencie.
3. **Współpracę instytucji i podmiotów aktualnie tworzących Radę ds. Przedsiębiorczości** na rzecz procesu implementacji strategii, w szczególności poprzez czynny udział w realizacji działań i inicjatyw przewidzianych w niniejszym dokumencie.
4. Opracowanie **założeń finansowo-budżetowych** dla skutecznego wdrożenia strategii. Jednostka koordynująca implementację tego planu musi dysponować określonym budżetem, aby możliwe było chociażby prowadzenie dialogu społecznego, uruchomienie portalu internetowego, organizacja wydarzeń promujących przedsiębiorczość, czy chociażby wdrożenie nowych instrumentów wsparcia wrocławskich przedsiębiorców.
5. Opracowanie **Action Planu** związanego z realizacją strategii w postaci dokumentu zawierającego planowane działania, terminy realizacji, potrzebne zasoby, jak również założenia kosztowe.
6. Stworzenie **systemu monitoringu i aktualizacji strategii**, za który odpowiedzialna byłaby jednostka koordynująca. W ramach swego rodzaju controllingu strategicznego dokonywane byłyby okresowe przeglądy aktualnych trendów zewnętrznych mających wpływ na rozwój przedsiębiorczości we Wrocławiu oraz analizy postępów w realizacji strategii (wdrożenia poszczególnych działań i osiągnięcia zamierzonych celów).

